

sk0083 4 800 mtik1087

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0064-sk0083-ig
budapest, 1983. április 18. /mti/

sk0064 rövid hírek:

bejrut: földrengés
párizs: betörők a szennyvíz csatornából
koppenhága: eltűntek az aranyrudak

sk0065 thaiföldi választások
sk0066 javítás az mtik1010. számú hirre
sk0067 lengyel operatív csoportok
sk0068 rogers
sk0069 bejruti merénylet - 4.
sk0070 bejruti merénylet - olasz külügyminisztérium
sk0071 salvadori hadügyminiszter
sk0072 bejruti merénylet - 5.
sk0073 trilaterális bizottság - 2.
sk0074 koh-l-miterrand
sk0075 zimbabwe - nemzeti ünnep
sk0076 román-jugoszláv tárgyalás
sk0077 arafat diszvacso /1. rész/
sk0078 arafat diszvacso /2. rész/
sk0079 izraeli tüntetés
sk0080 gibraltár - brit hajóraj
sk0081 tartalomjegyzék /1. rész/
sk0082 tartalomjegyzék /2. rész/
sk0083 tartalomjegyzék /3. rész/

so/pi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: németh gyula
éliás béla
szászi julia
heltai andrás
pirityi sándor

- v é g e -

22.10

180483 1455

-.-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 18.

kül

k e d d

sk0001 4 230 mtik1003

két rövid hír

török géprabló

isztanbul, 1983. április 18. /ap/ - egy török katonai bíróság hétfőn letartóztatási parancsot adott ki mahmoud kalkan ellen, aki pénteken athénba kényszerítette a török légitársaság egyik, belföldi útvonalon közlekedő boeing 727-es gépét. a török kormány vasárnap kérte a géprabló kiadatását, ugyanakkor egy görög bíróság már vád alá helyezte kalkant, mert veszélyeztette a repülőgép utasainak életét. mint ismeretes, a görög biztonsági erők pénteken éjjel az athéni repülőtéren letartóztatták a géprablót, miután valamennyi tuszát szabadon engedte.

magyar kiállítás

ulánbátor, 1983. április 18. /taszsz/ - magyar iparművészeti kiállítás nyílt meg hétfőn a mongol fővárosban. a textilből, fából, kerámiából készült tárgyakat az ulánbátori képzőművészeti muzeumban mutatják be.

hg-ts hf ng

06.32

190483 0859

A

-.-

L
kül

- 2 -

1983.04.19.

sk0002 4 230 mtik1004

bejrut - magyar festők

bejrut, 1983. április 19. /mti/ - néhány héttel örkény istván tótték című színművének bemutatója után ismét magyar vonatkozású művészeti esemény színhelye a libanoni főváros: hétfőtől a hónap végéig 21 mai magyar festő 74 alkotását láthatja és vásárolhatja meg az érdeklődő közönség a bejruti sahin galéria termeiben.

richard sahin ismert libanoni műgyűjtő és műkereskedő vásárolta meg a magyar külkereskedelemtől a bemutatott gyűjteményt, amelyben bordás ferenc, gross arnold, lazetzky rezső, kompócsy-balogh endre és mások festményei kaptak helyet.

a kiállítás alkalmából a bejruti sajtó felidézte csontváry kosztka tivadar világhírű libanoni ihletésű műveit, a baalbeket, a magányos cédrust és a zarándoklat a cédrushoz libanonban címűt.

bz/ge ha

06.34 190483 0806

--

sk0003 4 300 mtik1005

wagner

london, 1983. április 19. /dpa/ - londonban vasárnap bemutatták tony palmer angol rendező „wagner”, című filmjét, amely a nagy német zeneszerző életét örökíti meg - csaknem egynapos időtartamban. legalábbis ennyi ideig tartott a hétmillió font sterling költséggel készült film első vetítése.

a részben magyarországon forgatott film főszerepét az amerikai richard burton játssza. rajta kívül is sok híresség szerepel a monstre filmben, például vanessa redgrave alakítja cosima wagnert, sir lawrence olivier pedig bajor politikusként tűnik fel a vásznon. a filmben jelentős szerep jutott a magyar gálffi lászlónak: ő ii. ludwig, a bajorok királya wagner idejében. a film zenei vezetője sir george solti.

a „wagner”, valójában tv-sorozat céljaira készült, tiz folytatásból áll. jelenleg is folynak a tárgyalások a világ sok televíziójával a film játszási jogának megvételéről.

sg hf ng

06.39 190483 0927

se

--

kül

- 3 -

1983.04.19.

sk0004 4 270 mtik1006

komputer-csalók

belgrád, 1983. április 19. /mti/ - új „műfajjal”, gazdagodott a jugoszláv bűnügyek „repertoárja”: megtörtént az első komputer-csalás. az isztriai félszigeten fekvő pula egyik bankjának három alkalmazottja - valamennyi a pénzügyi szolgálat számítógépének operátora - külön programot állított össze, amelynek alapján az elektronikus agynak kisebb tételeket kellett volna átutalnia számukra, 15 bankszámlára. a programba azonban hiba csuszott és a komputer nem kevesebb, mint egymillió dinárt „számfejtett”. amikor az elektronikus csalók a nem kívánt nagyságrendű összeg átutalását észrevették, pánikba esve már képtelenek voltak időben elvégezni az átprogramozást és leleplezték őket. mint a bíróság előtt elmondták, „a nagy ötletre”, olasz lapokból kapták az ihletet.

kd/ge ng

06.49 190483 0813

--

sk0005 4 300 mtik1007

usa - bejruti robbanás /1. rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. április 19. /mti/ - lawrence eagleburger amerikai külügyminiszter-helyettes hétfőn délután az amerikai képviselőház külügyi bizottságát tájékoztatta a bejruti robbanás következményeiről, de mint a meghallgatás után újságíróknak elmondta, csak azt tudta megerősíteni a bizottság előtt, hogy a merényletnek „legkevesebb hat amerikai áldozata volt”,.

eagleburger szerint, ellentétben a hétfői jelentésekkel, az amerikai áldozatok között nem voltak a nemzetközi békefenntartó erő állományába tartozó amerikai tengerészgyalogosok. két amerikai diplomatának, az amerikai „katonai együttműködési iroda”, két tagjának és az amerikai nemzetközi fejlesztési ügynökség két megbízottjának a holttestét azonosították eddig - közölte a miniszterhelyettes.

a pentagon hétfőn este kiadott jelentése két amerikai őrmester haláláról és egy harmadiknak az „eltűnéséről”, szólt. mindhárman páncélozott járművek kezelésére oktatták a libanoni hadsereg katonáit.

se

kül

- 4 -

1983.04.19.

washingtonban hétfőn senki sem tudott választ adni arra a kérdésre, mi lett a sorsa a bejruti amerikai nagykövetség védelmet ellátó tengerészgyalogosoknak, jóllehet a bejruti merénylet - minden tragikum mellett is - élesen rávilágított a libanoni amerikai katonai jelenlét rendkívüli kockázataira.

ernest hollings dél-karolinai szenátor, aki éppen hétfőn jelentette be hivatalosan, hogy versenybe száll a demokrata párti elnökjelöltségért, kijelentette: az egyesült államoknak határidőt kell szabnia rendfenntartó csapatainak libanonból való kivonásához. mint mondotta, a vietnami háború legfőbb tapasztalata az volt, hogy az egyesült államok nem képes „belső katonai erőt”, szolgáltatni más országok számára. hollings szerint eleve helytelen volt amerikai katonákat küldeni libanonba, mert nem lehet garantálni azok biztonságát. /folyt./

br/dj ng

07.10 190483 1931

..-

sk0006 4 300 mtik1008

usa - bejruti robbanás /2. rész/

izrael számára a robbantás jó alkalom annak „igazolására”, hogy a libanoni biztonsági helyzet miatt nem valósítható meg az izraeli csapatok kivonása a libanoni kormány követelésének megfelelő módon. izrael, mint ismeretes, a libanon feletti katonai ellenőrzés valamely formájának megőrzését, izraeli járőrök hátrahagyását, dél-libanoni biztonsági övezet létesítését követeli. samir izraeli külügyminiszter hétfőn, a bejruti robbantás után néhány órával úgy nyilatkozott egy amerikai televíziós állomásnak, hogy a merénylet „aláhuzza az izrael által követelt biztonsági megoldások fontosságát”,.

reagan elnök és shultz külügyminiszter hétfői, megnyugtatónak szánt nyilatkozatai ellenére washingtoni diplomáciai források elismerik, hogy a merénylet a közvetlen áldozatokon túl politikailag is súlyosan érinti az egyesült államokat. a csapatkivonásról folyó tárgyalások a feltételezések szerint az eddigieknél is bonyolultabbá válnak, tovább hátráltatva az újabb amerikai diplomáciai offenzívát, amely a husszein jordániai királynak a tárgyalásokba való bevonását

xl

kül

- 5 -

1983.04.19

célzó, sikertelen kampánnyal kezdődött. reagan és shultz hétfőn mindenestre tisztázta, hogy az amerikai kormány nem áll szándékában kivonni a rendfenntartó csapatokat, vagy bármilyen formában csökkenteni az amerikai katonai jelenlétet libanonban.

br/dj ng

07.16 190483 1385

..-

sk0007 4 300 mtik1009

mx

washington, 1983. április 19. /mti/ - reagan amerikai elnök kedden, közép-európai idő szerint a délutáni órákban jelenti be döntését az interkontinentális ballisztikus hadászati rakétarendszer - az mx - telepítéséről. a washingtoni várakozások szerint ez a döntés azonos lesz az „mx-bizottság”, javaslataival, amelyeket a múlt héten terjesztettek elő.

a brent scowcroft tábornok, volt nemzetbiztonsági tanácsadó vezette, 14 tagú bizottság azt javasolta, hogy 100 - egyenként tíz nukleáris robbanótöltettel ellátott - mx-rakétát telepítsenek a meglévő amerikai hadászati rakéták silóiba, és egyidejűleg kezdjék meg egy új típusu, „könnyű”, interkontinentális atomrakéta kifejlesztését az amerikai atomütemterő „diverzifikálása”, céljából.

az amerikai kongresszus tavaly elutasította az mx-rakéták telepítéséhez szükséges összeg megszavazását, mert az előző telepítési tervet túlságosan költségesnek és nem eléggé biztonságosnak ítélte. az új tervezet megvalósítása - a bizottság szerint - valamivel kevesebbe, mintegy 20 milliárd dollárba kerülne

a kongresszusnak másfél hónap áll rendelkezésére, hogy kifejtse esetleges ellenvéleményét ezzel a hadászati fegyverkezési programmal szemben.

br/dj ng

07.24 190483 1239

xl

..-

sk0008 4 300 mtik1010

pulitzer-díjak

washington, 1983. április 19. /mti/ - mint már annyiszor, ebben az évben is a the new york times és a washington post osztozott a legtöbb pulitzer-díjon, amely a legtekintélyesebb az amerikai újságírás, az irodalom és a zene számtalan kisebb-nagyobb alapítványa között. a new york-i és a washingtoni napilap munkatársai idén két-két díjat nyertek el. ezen kívül russell baker, a the new york times 1979-ben már díjazott kolumnistája most nem az újságírás valamely kategóriájában kapott pulitzer-díjat, hanem egy önéletrajzi regény szerzőjeként.

loren jenkins, a washington post és thomas l. friedman, a the new york times riportere a libanoni háborúról, különösen pedig a nyugat-bejruti mészárlásról küldött első tudósításaiért kapott díjat. loreta tofani, a washington post riportere különdíjat kapott azért a riportjáiért, amelyben feltárta a marylandi állami börtönben uralkodó embertelen állapotokat. riportja nyomán a börtön igazgatóját egy hónappal ezelőtt elmozdították állásából. nan robertson, a the new york times munkatársát a „toxic shock syndrome”, nevű súlyos kór - önmagán tapasztalt - tüneteinek leírásáért jutalmazta a pulitzer-díjakat odaítélő szakértői bizottság.

a magyar származású amerikai újságíró, kiadó és politikus - pulitzer józsef által a század elején alapított díjak egyikét, a legjobb belpolitikai írásért járó díjat a boston globe című lap nyerte el. még hozzá egy vasárnapi mellékletéért, amely „háboru és béke az atomkorszakban”, címmel próbált eligazodást nyújtani olvasóinak az amerikai politikai és közélet minden szintjén folytatódó katonapolitikai vitákban.

a szerkesztőségi cikkek rovatának járó pulitzer-díjat a miami herald című lap kapta azokért a cikkeiért, amelyekben tiltakozott a haitiből érkező emigránsok üldözése ellen. egy másik helyi lap, az indianai fort wayne hetven év legsúlyosabb árvíz-katasztrófájáról szóló riportjaival nyerte el a kitüntetését.

a díjakat 1917 óta minden évben kiosztják a columbia egyetem felügyelete alatt, de az idén először fordult elő, hogy a regénykategóriában egy néger író kapott díjat: alice walker biborszín című regénye az amerikai dél színesbőrű tizenéveseinek életéből meríti témáját. először kapott pulitzer-díjat nő a zenei kategóriában: ellen zwilich „három mozdulat zenekarra”, című kompozíciójáiért részesült a kitüntetésben.

br/dj éb

07.34 190483 2392

ll

--

sk0009 4 230 mtik1011

bejruti robbanás

bejrut, 1983. április 19. /mti-upi/reuter/afp/ - keddre virradóra is nagy erővel folytak - bulldózerek bevetésével - a mentési munkálatok az egyesült államok bejruti nagykövetségének romjai között. a hétfői, óriási erejű robbanásnak legkevesebb 30-40 halálos és mintegy száz sebesült áldozata van. a hatóságok egyidejűleg olyan nyomok után kutatnak, amelyek lehetővé tennék a merénylet elkövetőinek azonosítását.

a merénylőket illetően mindeddig csak egyetlen nyilvánosságra hozott adat áll rendelkezésre: egy hétfői telefon-bejelentés szerint az „iszlám szent háboru”, nevet viselő szervezet hajtotta végre az akciót.

a romok között folyó mentési munkálatok már nem sok reménnyel kecsegtetnek arra, hogy további túlélőket találjanak. a halottakról változatlanul nincsen végleges adat. az áldozatok többsége libanoni, de megtalálták már hat amerikai tengerészgyalogos és három, szintén amerikai követségi alkalmazott holttestét is.

a bejruti televízió közlése szerint a sebesültek között van philip habib amerikai elnöki különmegbízott titkárnöje és a nagykövetség sajtóügyekben illetékes tanácsosa, valamint biztonsági főnöke is. mint jelentették, habib és draper, a másik közel-keleti megbízott a robbanás időpontjában nem tartózkodott a nagykövetség épületében.

libanon washingtoni nagykövete, khalil itani „brutális és gyáva támadás”, -nak nevezte a merényletet, amely - mint mondotta - nem lehet indok az izraeli csapatok kivonásának további halogatására. a nagykövet átnyújtotta amin gemajel libanoni államfő reagan elnöknek szóló részvétüzenetét.

ps ai ng

07.42 190483 1626

ll

--

sk0010 4 300 mtik1012

kissinger - sajtókonferencia

róma, 1983. április 19. /mti/ - a genfi tárgyalásokról, egy esetleges baloldali kormány fogadtatásáról nyilatkozott henry kissinger hétfőn este milánóban.

a trilaterális bizottság római ülészakán résztvevő, volt külügyminiszter egy szűk körű klubban tartott előadást és az azt követő sajtókonferencián válaszolt az újságíróknak.

arra a kérdésre, hogy miképpen fogadná az egyesült államok, ha a francia, a görög, vagy a spanyol példához hasonlóan a baloldal győzelmét hozná az olaszországi választás, kissinger azt felelte, hogy „az amerikai adminisztráció mindig jó kapcsolatot alakított ki a kormányon lévő demokratikus baloldali pártokkal,„ „zavarban van,„ azonban amiatt, hogy vajon az olasz kommunista pártot demokratikus pártnak lehet-e tekinteni. ezt a véleményt később is megismételte és a moro-gyilkosság háttérével kapcsolatos kérdésre válaszolva kijelentette, hogy „a vörös brigádok az okp-ból származnak.„

az amerikai diplomácia hajdani irányítója egyetértett reagan fegyverkezési terveivel, beleértve a lézerfegyvert is.

a genfi tárgyalásokról szólva negatívan nyilatkozott a szovjet javaslatokról és azt állította, hogy a szovjetunió csak akkor lesz hajlandó kompromisszumra, ha már rendszerbe állítják a nato-rakétákat.

a sajtókonferencia végén baloldali tüntetők fütyükonzertje és kiabálása kísérte a rendőrök védelmében távozó amerikai politikust.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

kissinger kizárta, hogy a francia és az angol rakétákat is figyelembe vegyék genfben. azt állította, hogy a szovjetunió 360 ss-20-ast állított rendszerbe, ezek 1050 nukleáris töltettel rendelkeznek. az egyesült államok mindeddig egyetlen rakétafegyvert sem helyezett el nyugat-európában. „a szovjetek arról akarnak vitatkozni, amit az egyesült államok még csak tenni fog és elutasítják, hogy arról essék szó, amit ők már megtettek,„ - jelentette ki a volt külügyminiszter.

kir/dj éb

07.56 190483 2044

Al

--

sk0011 4 300 mtik1013

a madridi találkozó

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1983. április 19. /mti/ - kedden reggel felhúzták a madridi kongresszusi palota előtti zászlórudakra 35 nemzet lobogóját. jelezvén, hogy háromhetes szünet után ma délben plenáris üléssel folytatja munkáját az európai biztonság és együttműködés kérdésével foglalkozó találkozó. a konferencia színhelyén minden készen áll a „döntő szakaszra,„ minősített tárgyalássorozat felújításához.

az egyetlen hivatalos munkaokmány a semleges és el nem kötelezett országok szünet előtt beterjesztett megújított dokumentumtervezete. olyan javaslat, amely - a résztvevő delegációk többségének véleménye szerint - politikai jóakarattal elvezethet a végső megegyezéshez.

Lényegében ezt az óhaját tükrözi hat európai semleges ország állam-, illetve kormányfőjének felipe gonzález spanyol miniszterelnökhöz küldött közös levele, amelyet hétfőn este hoztak nyilvánosságra madridban. „meggyőződésünk - írják a vezető politikusok, hogy elérkezett a döntés órája. egy olyan határozat késedelem nélküli elfogadásának ideje, amely tükrözi a résztvevő államok érdekeit. egy kudarc kedvezőtlenül befolyásolná az európai folyamatokat.„

włodzimierz konarski nagykövet a lengyel küldöttség vezetője az el pais című madridi napilapnak adott nyilatkozatában azt a véleményét hangoztatja, hogy a madridi találkozó mielőbbi sikeres befejezése, példaadó, ösztönző hatással lenne a genfi, valamint a bécsi tárgyalásokra is.

a találkozó ma kezdődő nyolcadik szakaszában a szocialista országok továbbra is a békés kapcsolatok fenntartásán, elmélyítésén munkálkodnak és a találkozó mielőbbi eredményes befejezésén fáradoznak. ugyanakkor határozottan ellene vannak a megegyezés halogatásának, a találkozó munkája lefékezésére irányuló bármiféle kísérletnek. a spanyol állami adó keddi „jó reggelt,„ című műsorában jelentős terjedelmet szentel a találkozóknak. egyebek között kiemelve „európa népei várakozással tekintenek madrid felé. azt várják a résztvevőktől, hogy közös megegyezéssel kötelezzék el magukat a helsinki folyamat továbbvitele mellett.

ky/dj éb

08.02 190483 2145

Al

--

sk0012 4 230 mtik1014

abe

tokió, 1983. április 19. /mti/- a szovjetunióval kapcsolatos nyugati politika összehangolását sürgette kedden a parlamentben abe sintaro, japán külügyminiszter. a szigetországi diplomácia vezetője a felsőház külügyi bizottsága előtt azt hangoztatta, hogy az egyesült államoknak, a nyugat-európai államoknak és japánnak egyeztetniük kell mindenfajta, a szovjetunió irányában teendő lépést, különös tekintettel a gazdasági szankciók életbeléptetésére.

mint ismeretes, szövetségeseinek nyomására washington tavaly novemberben enyhítette ugyan a szovjetunióval szemben, korábban foganatosított gazdasági „megtorló”, lépéseket, mindazonáltal - például a hitelnyújtás, vagy éppen a technológia-átadás terén - újabb és újabb szankciókat fontolgat. a közelmúltban olyan értesülések láttak napvilágot, hogy nyugat-európát és japánt a szovjetunióba irányuló export további korlátozására kívánja rábírní. viszont a szövetségeseik többsége - így tokió is - a „szigorítások”, ellen van.

ez tünt ki a japán külügyminiszter szavaiból is, amikor rámutatott: az egyesült államoknak nem szabad egyedül döntenie semmiféle szovjetellenes, „megtorló”, akcióról. abe hangsúlyozta: tokió álláspontja szerint minden ilyen jellegű döntést az egyesült államok, a nyugat-európai országok és japán közötti konzultációknak kell megelőzniük, s a megállapodás elengedhetetlen.

a külügyminiszter állásfoglalása jelezte, hogy japán - különös tekintettel a vezető tőkés országok közelgő williamsburgi csúcstalálkozójára - a nyugati országok közötti egység és együttműködés megszilárdítását szorgalmazza. mindenképpen el kívánja kerülni, hogy megismétlődjék a tavalyi versailles-i „szinjáték”, azaz a szövetségeseik egymás közötti hadakozása.

pl/hn éb

08.09 190483 1764

ll

--

sk0013 4 230 mtik1015

román-jugoszláv

bukarest, 1983. április 19. /mti/- a román-jugoszláv magasszintű találkozáson hétfőn tartott diszvacsorán mindkét részről állást foglaltak a kapcsolatok fejlesztése mellett, s hangoztatták, hogy a kétoldalú együttműködésben tapasztalható megtorpanáson túl kell jutni. nicolae ceausescu rkp-főtitkár, román elnök kijelentette: arra törekszünk, hogy az országaink közötti kapcsolatok gazdasági téren, s a többi területen is folyamatosan fejlődjenek, s hogy az utóbbi két évben tapasztalható bizonyos lemaradásokat a még tito elnökkel együtt meghatározott célok megvalósítása érdekében behozzuk. való igaz, hogy a világgazdaságban felmerülő bizonyos problémák kihatnak országainkra. szilárd elhatározásunk, hogy mindent megteszünk a kétoldalú együttműködés fejlesztéséért,- mondotta.

mitja ribicsics, a jksz kb elnökségének elnöke pohárköszöntőjében emlékeztetett arra, hogy tito elnök és nicolae ceausescu gyakran találkozott, s megbeszéléseik nemcsak a kétoldalú együttműködést, hanem a térség számos problémájának megoldását is elősegítették. „folytatni akarjuk tito elnök gyakorlatát a rendszeres találkozókat illetően. minden feltétel adott a román-jugoszláv kapcsolatok sokoldalú fejlesztéséhez,- mondotta ribicsics, majd hozzáfűzte, hogy az együttműködés fejlesztése érdekében szükség van a román-jugoszláv kapcsolatok szerkezeti átalakítására. „közös meg kell határoznunk, hogy a kapcsolatok megtorpanásának melyek az okai, s ezen az alapon intézkedéseket kell tennünk az együttműködés fellendítésére,- mondotta a jugoszláv vezető.

wa/th éb

08.22 190483 1597

ll

--

sk0014 4 230 mtik1016

thaiföldi választások

bangkok, 1983. április 19. /reuter/ - feltehetőleg ismét koalíciós kormány alakul thaiföldön, miután a hétfőn tartott általános választásokon egyik párt sem szerzett abszolút többséget.

a választások kimenetele mindenekelőtt a hadseregnek kedvez. mint emlékeztet, annak idején a tábormokok szorgalmazták prem tinszunalond miniszterelnöknél, hogy - a nagy pártok további erősödését megelőzzen dő - hozza két hónappal előbbre a választások időpontját.

a választási hadjárat a diktatura és a polgári demokrácia közötti harc jegyében indult. a pártok azonban fokozatosan mérsékeltek hadsereg-ellenes jelszavaikat, valószínűleg annak érdekében, hogy ne provokáljanak ki újabb katonai államcsínyt.

a legtöbb szavazatot a szociális akciópárt kapta, amely a 324 tagu alsóházban 92 mandátumot szerzett. a thaiföldi nemzeti párt 73, a demokratikus párt 56 képviselői hellyel rendelkezik majd az új törvényhozásban. thaiföldön eddig is ez a három párt alkotta a kormánykoalíciót, és minden jel szerint a jövőben is együttesen fogja kormányozni az országot.

kukrit pramodzs, a szociális akciópárt vezetője máris arra kérte prem tinszunalond miniszterelnököt, hogy továbbra is vállalja a kormányfői tiszteletet.

ml ai ng
08.24 190483 1269

--

sk0015 4 230 mtik1017

kína - vietnam

peking, 1983. április 19. /mti/ - kínai tüzérségi egységek vasárnap és hétfőn is lőttek vietnami területeket és állásokat a kínai kuanghszi csuan autonóm területtel határos részén, jelentette kedd délelőtti az új kína.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

ll

norodom szihanuk, a három kambodzsai ellenzéki csoportosulás vezetője kedd délelőtti pekingi sajtóértekezletén bejelentette, hogy kína az elmúlt napokban 100 ezer dollár „humanitárius segítséget”, nyújtott nekik, változatlanul folyik a kínai fegyverek és lőszer szállítása thaiföldön keresztül a pol-potista és más egységeknek. szihanuk azt állította, hogy a kínai vezetők nem tájékoztatták őt részletekbe menően a kínai-vietnami határon kialakult helyzetről. megjegyezte ugyanakkor: teng hsziiao-ping egy korábbi találkozáson beszélt „arról a lehetőségről, hogy egy napon kína második megleckéztetésben, részesítheti vietnamot. a sajtótájékoztatón ismeretessé vált a párizsi liberation-nak az a jelentése, miszerint a cia pénzzel és más módon támogatja szihanukékat. a sajtótájékoztatón kiosztott írásos nyilatkozatban szihanuk cáfolat közzétételét követelte a laptól.

nc/hn éb

08.27 190483 1223

--

sk0016 4 300 mtik1018

salvador - hadügyminiszter

gózon istván, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1983. április 19. /mti/ - alvaro magana, salvador ideiglenes államfője hétfőn elfogadta josé guillermo garcia hadügyminiszter lemondását. garcia tábornok személyében annak az embernek kellett távoznia a politikai porondról, akinek eddig meghatározó szerepe volt salvador belpolitikájában.

a tábornok, akit joggal neveztek eddig az ország „erős emberének”, 1979 októbere óta töltötte be a hadügyminiszteri posztot. mostani kényszerű távozásának közvetlen oka a hadsereg vezetőségének nyílt lázadása volt, de bukásához nagymértékben hozzájárult az is, hogy az egyesült államok egyre elégedetlenebbül fogadta a salvadori hadvezetés sorozatos kudarcait a hazafiak ellen vívott polgárháboruban.

garcia tábornok lemondásával új szakasz kezdődött a salvadori diktatura belső hatalmi harcában. a volt hadügyminiszter gyakorlatilag semmilyen eredményt nem tudott felmutatni a hazafiak elleni háborúban s ezért távoznia kellett. a hadseregen belüli nyílt elégedetlenség kezdetét ochoa ezredes, az egyik legfontosabb katonai egység parancsnokának lázadása jelentette. az ezredes januári lázadását az egyesült államok közbelépése oldotta meg oly módon,

ll

hogy ochoát kinevezték az amerikaiaközi védelmi tanács salvadori képviselőjének, s garcia ígéretet tett arra, hogy 90 napon belül távozik tisztjéről.

garcia tábornok azonban nem kívánt megválni a hatalomtól. április első felében juan rafael bustillo ezredes, a salvadori légierő főparancsnoka emlékeztette a hadügyminisztert ígéretére, s kijelentette: ha a tábornok önként nem távozik, a hadsereg vezetősége fellázad ellene. bustillo tábornok akciója megkapta washington jóváhagyását is, miután a salvadorban ténykedő amerikai katonai tanácsadók és a volt hadügyminiszter között komoly ellentét robbant ki a gerilla-ellenes hadviselés stratégiáját illetően.

garcia tábornok utódja, a hírek szerint, eugenio vides casanova tábornok, a nemzeti gárda eddigi parancsnoka lesz.

go/dj éb

08.31 190483 2050

--

sk0017 4 230 mtik1019

ensz - indiai-óceán

new york, 1983. április 19. /taszsz/ - a szovjetunió kész arra, hogy bármely időpontban, előzetes feltételek nélkül tárgyalást folytasson az amerikai féllel az indiai-óceán térségében kifejtett katonai tevékenység kérdéseiről - jelentette ki vlagyimir susztov szovjet delegátus az indiai-óceán helyzetével foglalkozó különleges ensz-bizottság ülészakán. /mint ismeretes, a tárgyalások e kérdésben 1978-ban szakadtak meg az amerikai fél hibájából./

az ülészakon most kezdődött meg a vita: a küldöttek olyan kérdésekben foglalnak állást, amelyeket az indiai-óceán térségének békeövezetté változtatásáról szóló megállapodás kidolgozására hivatott nemzetközi konferencia napirendjére vesznek majd fel.

igy például véleménycserét folytatnak olyan kulcskérdésekről, mint a jövőbeni békeövezet földrajzi határai, a szabad hajózás és a tenger feletti légtér szabad használata, az óceán térségében folytatandó tudományos-kutató munka szabadsága, a viták békés uton történő rendezése, a külföldi katonai jelenlét kérdései.

nl

a felszólalók nagyra értékelték a szovjet küldöttség javaslatát, amely már most gyakorlati lépéseket sürget az indiai-óceán térségében uralkodó helyzet egészségesebbé tételére.

te ai ng
08.32 190483 1258

--

sk0018 4 230 mtik1020

adelman - pravda

moszkva, 1983. április 19. /mti/ - a reagan-kormányzat megdöbbentő cinizmusának jeleként értékeli a pravda keddi száma kenneth adelman kinevezését az amerikai fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatal igazgatójának tisztébe.

a fehér ház olyan ember kinevezéséhez ragaszkodott a fegyverzetellenőrzési tárgyalásokért közvetlenül felelős hivatal élére, aki korábban a fegyverzetellenőrzést nyíltan fikciónak nevezte. a fegyverzetellenőrzési kérdésekhez való hozzáértés teljes hiánya, a primitív antikommunizmus, a szovjetunióval kötendő mindenféle megállapodás megakadályozásának szándéka - ezek azok a tulajdonságai adelmannek, amelyek őt jelenleg különösen vonzóvá teszik az amerikai kormányzat számára. az amerikai vezetés jelöltjének elfogadtatása érdekében még arra is hajlandó volt, hogy három hónapig tartó kemény csatározást vivjon a törvényhozással - mutat rá a pravda.

a cikk végül amerikai lapvéleményeket idézve megállapítja, hogy most, amikor az egyesült államok és a szovjetunió kapcsolataiban megnőtt a feszültség, a reagan-kormányzat szinte működésképtelen helyzetbe hozta a fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatalt. munkatársainak számát egyötödére csökkentette, költségvetését jelentősen megnyirbálta, élére pedig olyan embert nevezett ki, aki a fegyverzetkorlátozás ellensége.

fl/th éb

08.36 190483 1360

nl

--

sk0019 4 230 mtik1021

művészeti hét rigában

riga, 1983. április 19. /mti/ - az első szovjet öszszövetségi képzőművészeti hét nyílt meg hétfőn rigában, szovjet lettország fővárosában. ugyanakkor a köztársaságban folytatódik a helyi képzőművészeti napok immár 25-éves hagyománya.

a két eseménysorozat keretében csupán rigában 23 kiállításon ismerkedhetnek meg a látogatók a szovjetunió és a köztársaság legkiválóbb festőinek, grafikusainak, szobrászainak és szcenikusainak alkotásaival. számos műterem is megnyílik ezekben a napokban a látogatók előtt, s kiállításokat, találkozókat szerveznek az egyes települések és nagyobb gyárak, szövetkezetek, intézmények kulturházaival. alkalmat szolgáltat a rendezvény arra is, hogy rigában találkozzanak az egyes köztársaságok képzőművészeti szövetségeinek vezetői, és megvitassák közös feladataikat, gondjaikat.

hétfőn rigában az ünnepi hét megnyitása alkalmából ifjusági béke nagygyűlést rendeztek, amelynek résztvevői riga, a néhai hanza-város nevében felhívással fordultak bréma, ugyancsak volt hanza-város lakóihoz: ne engedjenek amerikai rakétákat telepíteni nyugat-európa területén.

a rigai képzőművészeti hét a képzőművészeti szövetség tagozatainak a festői óvárosban rendezett vidám, látványos felvonulásával és nagy képzőművészeti vásárával ér véget.

hj/th éb

08.39 190483 1329

ll

--

sk0020 4 230 mtik1022

rövid hírek

cuellar

stockholm, 1983. április 19. /upi/taszsz/ap/ - javier pérez de cuellar, az énsz főtítkára - aki vasárnap érkezett háromnapos hivatalos látogatásra stockholmba - hétfőn találkozott olof palme svéd kormányfővel és lennart bodström külügyminiszterrel. a megbeszéléseken nemzetközi kérdésekről, köztük a dél-afrikai és a közel-keleti helyzetről volt szó.

chnoupek

tokió, 1983. április 19. /ctk/ - bohuslav chnoupek csehszlovák külügyminiszter hétfőn a japán kormány meghívására hivatalos látogatásra tokióba érkezett. a csehszlovák diplomácia irányítója kedden kezdi meg tárgyalásait japán vezető személyiségekkel.

géveltérítő - ítélet

nyugat-berlin, 1983. április 19. /pap/ - egy nyugat-berlini bíróság öt évi börtönbüntetésre ítélte azt a 22 esztendőes lengyel állampolgárt, aki 1982. novemberében nyugat-berlinbe kényszerítette a lot lengyel légitársaság egyik belföldi járatát.

vörös brigádok - per

torinó, 1983. április 19. /reuter/afp/ - hétfőn torinóban megkezdődött a vörös brigádok nevű terrorszervezet 62 tagjának pere. 1973-1980 között torinó térségében elkövetett gyilkosságokkal és terrorcselekményekkel vádolják őket. a vádlottak közül két vörösbrigádost, mario morettit és prospero gallinariit tavaly már életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték aldo moro öt évvel ezelőtti elrablásában és meggyilkolásában való részvételükért.

ág ai ng
08.40 190483 1428

ll

--

sk0021 4 230 mtik1023

mexikó - usa

mexikóváros, 1983. áprilszi 19. /mti-reuter/ - george shultz, az egyesült államok külügyminisztere kedden fejezi be bernardo sepulveda mexikói külügyminiszterrel a közép-amerikai helyzetről folytatott tárgyalásait. az amerikai diplomácia vezetője vasárnap érkezett kétnapos hivatalos látogatásra mexikóvárosba. kíséretében van donald régan pénzügyminiszter és malcolm baldrige kereskedelmi miniszter is.

politikai elemzők megítélése szerint a két ország továbbra is eltérő véleményen van a közép-amerikában kialakult válsággócokról. mexikó a feszültségek enyhítése végett óvatos diplomáciai megközelítést javasol, míg washington ragaszkodik a térség diktatúráinak katonai támogatásához. sepulveda külügyminiszter a tárgyalásokon azt indítványozta, hogy nicaragua és honduras kezdjen közvetlen párbeszédet kapcsolataik rendezéséről, de ellenezte, hogy nicaraguát olyan sokoldalú tárgyalásokba vonják bele, amelyek kben tulsulyban lennének a vele ellenséges közép-amerikai országok. salvador viszonylatában mexikó párbeszédet sürget a kormányzat és az fmln vezetői között, míg washington a jelek szerint kitart a ,,katonai megoldás,, szorgalmazása mellett.

a tárgyalások során a mexikói külügyminiszter megismételte kormányának az ugynevezett contodorai nyilatkozatban kifejtett álláspontját. ebben elutasította a térség ügyeibe való külföldi beavatkozást, washingtonra célozva sikraszállt a fegyverszállítások leállítására mellett, és követelte a nicaraguai kormány ellen küzdő elleforradalmi csoportok külső támogatásának beszüntetését.

ml ai ng
08.58 190483 1586

ll

--

sk0022 4 230 mtik1024

usa-merénylet

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. április 19. /mti/ - a keddre virradó éjszakán is folytatódott a mentési munkálatok az egyesült államok bejruti nagykövetségén, amely ellen hétfőn súlyos bombamerényletet követtek el ismeretlen tettesek. még mindig nem végleges adatok szerint 39 halottja és több mint száz sebesültje van a merényletnek, amelyért három különböző szervezet vállalta a felelősséget. a teheráni hírgyűnökség cáfolta, hogy iránnak köze volna a terrorakcióhoz. a halottak között 5 amerikai állampolgárt találtak. az áldozatok többsége a követség libanoni alkalmazottja, vizumkérő libanoni állampolgár és gyanútlan járókelő.

a 150-225 kilóra becsült robbanóanyagot a legvalószínűbb vizsgálati megállapítások szerint egy hamis diplomáciai rendszámmal felszerelt gépkocsi öngyilkosjelölt vezetője vitte be teljes sebességgel a követség udvarára, ahol vele együtt felrobbant a nagyerejű bomba. a robbanás romba döntötte a követség konzulátusát magában foglaló épületszárnyat.

amin gemajet libanoni elnök és más libanoni vezetők határozottan elítélték a gyilkos merényletet és egyben megelégedéssel fogadták, hogy reagan amerikai elnök a történetek ellenére ígéretet tett a libanoni válság rendezésére irányuló amerikai erőfeszítések folytatására.

amerikai kérésre mindenesetre elhalasztották az izraeli-libanoni-amerikai tárgyalások keddre kitűzött natanjai fordulóját.

a hacofe című izraeli lap kommentárja a libanonnal szemben támasztott izraeli biztonsági követelések igazolását látja a bejruti merényletben, amely azt bizonyítja, hogy a gyenge libanoni kormány még az ellenőrzése alatt álló fővárosban sem képes a biztonság garantálására. a nemzeti vallási párt lapja felszólította az egyesült államokat, hogy éppen ezért izrael biztonsági követeléseit támogassa a libanoni állásponttal szemben. izrael, mint ismeretes, csapatai esetleges kivonása után igényt tart a dél-libanoni biztonsági zóna közvetlen és közvetett ellenőrzésére.

bz/th éb

09.04 190483 2038

ll

--

sk0023 4 230 mtik1025

francia katonapolitika - krasznaja zvezda /1.rész/

moszkva, 1983. április 19. /mti/ - francia politikusok és katonai vezetők nyilatkozataiból, valamint a hadseregfejlesztési elképzelésekből és a gyakorlati lépésekből egyaránt az tűnik ki, hogy franciaország egyre szorosabbra kívánja fűzni kapcsolatait a nato-val politikai és katonai téren egyaránt - írja kedden a krasznaja zvezda, a szovjet hadsereg lapja. a lap felteszi a kérdést: vajon nem arról van-e szó, hogy franciaország eltávolodik hagyományos független politikai irányvonalától, amely hosszú éveken át hozzájárult nemzetközi tekintélyének és befolyásának erősödéséhez?

a cikk emlékeztet arra, hogy hatalomra kerülésük után a francia vezetők rögtön elkötelezettségüket nyilvánították az atlanti tömb iránt, és az egyesült államok és a nato nyílt nyomására támogatták a katonai egyensúly megbontására, a katonai erőfölény megszerzésére irányuló törekvéseket. az atlanti hűség hangoztatása olyan mértéket ért el, hogy maga reagan-elnök is bátran kijelenthette tavaly februári sajtóértekezletén: „franciaország minden területen folytatja együttműködését a nato-val,„ igaz, francia részről hangoztatták azt is, hogy franciaország továbbra is önálló katonapolitikát fog folytatni, atomtőereje megőrzi önállóságát, és nem tér vissza a nato katonai szervezetébe. ezeket a kijelentéseket nagy figyelemmel kísérték szerte a világon.

nem sokkal ezután - állapítja meg a krasznaja zvezda - franciaországban is mind többet kezdtek emlegetni a „szovjet katonai fenyegetést és katonai fölényt,„ olyannyira, hogy nyugati sajtóértékelések szerint franciaország majdnem messzebb ment el ezen a téren, mint sok más nyugat-európai állam. franciaország támogatta a katonai erőegyensúly szovjetunió általi megbontásáról kifejtett amerikai állításokat és támogatta a pótfegyverkezésre tett javaslatot is, ahelyett, hogy tárgyalásokat kezdett volna a szovjetunióval. /folyt./

kr/th éb

09.42 190483 1959

--

sk0024 4 230 mtik1026

francia katonapolitika - krasznaja zvezda /2.rész/

a francia katonai vezetés elégedetlen azzal, hogy a szovjetunió középhatótávolságu rakétákkal rendelkezik európai területen, ugyanakkor franciaországot ma már a harmadik nukleáris hatalomként emlegetik. ennek ellenére franciaország kategórikusan visszautasítja, hogy a francia atomtőerőt számításba vegyék a genfi szovjet-amerikai tárgyalásokon azzal az indokkal, hogy az „tisztán nemzeti védelmi jellegű,„ ezzel kapcsolatban a cikk idézi mitterrand elnök stern-magazinnak tavaly adott nyilatkozatát, amely szerint franciaország habozás nélkül kiegészíti a megfelelő amerikai nukleáris eszközöket saját „elrettentő erejével,„ a hivatalos megnyilatkozásokban hangoztatott „függetlenségtől,„ még nem fog megváltozni a francia rakéták repülési iránya és rombolóereje - állapítja meg a lap. teljesen nyilvánvaló ugyanis, hogy a francia nukleáris erő - éppugy mint az angol - a nato nukleáris potenciálját erősíti, s ezért mindenképpen figyelembe kell venni azokat a genfi tárgyalásokon.

franciaország befejezte kísérleteit a neutronfegyverrel, s ma már a gyártásra való előkészítésén gondolkodik. ebből úgy tűnik, hogy franciaország az értelmi szerzője ezen a téren a fegyverkezési hajszának.

az atlanti tendenciák erősödése figyelhető meg a francia-nato kapcsolatok alakulása terén éppugy, mint az egyes nato-tagállamokkal folytatott együttműködésben. katonai téren a franciák résztvesznek az atlanti tömb hadgyakorlatain, fegyverzetek közös kidolgozásában és gyártásában, s francia területen lehetőséget adnak az infrastrukturális létesítmények használatára a nato-nak. a francia hadseregfejlesztés és kiképzés a nato-előirányzatok szigorú figyelembevételével történik, továbbra is folytatja az együttműködést franciaország a nato egyesített európai légháritási rendszerében, használja a katonai tömb összeköttetési és irányítási rendszerét.

kr/th éb

09.48 190483 1938

--

kül

- 22 -

1983.04.19.

sk0025 4 230 mtik1027

az fkp kb ülése

párizs, 1983. április 19. /mti/ - kedden délelőtt megkezdte kétnapos ülészakát az fkp központi bizottsága. a központi bizottság - georges marchais főtitkár jelentése alapján - megvizsgálja a politikai helyzetet, elemzi a márciusi községtanácsi választások eredményeit s levonja azok tanulságait a párt további tevékenysége szempontjából.

ds/hn éb

09.52 190483 0386

-. -

sk0026 4 230 mtik1028

szaljut-7

moszkva, 1983. április 19. /mti/ - a föld körül automatikus üzemmódban keringő szaljut-7 űrállomás fedélzetén minden készen áll az újabb legénység fogadására. az űrállomás feltöltött készletekkel várja, hogy ismét birtokba vegyék az űrhajósok. még a belsőjében elhelyezett tévékamera is a beszállónyílásra irányul, hogy megörökítse az új lakók érkezését - írja a krasznoj zvezda keddi számában viktor blagov, a moszkva környéki repülésirányító központ egyik repülésirányítója.

a legújabb szovjet űrállomás pontosan egy évvel ezelőtt, 1982. április 19-én kezdte meg működését. eddig összesen 5755 fordulatot tett meg a föld körül és több mint 240 millió kilométert repült. a szaljut-7-en már eddig is igen értékes tudományos eredmények születtek, bár az űrállomáson csupán egyetlen alaplegénység fordult meg: anatólij berezovoj és valentyin lebegyev 1982. május 14-én érkezett a szaljutra, és 211 napot és 9 órát töltött el ott. ez a mintegy hét hónap akár arra is elegendő lett volna, hogy oda-vissza megtegyék a föld-vénusz távolságot.

berezovojék kétszer fogadtak látogatókat. először a szovjet-francia közös űrexpedíció tagjait, dzsanibekovot, ivancsenkovot és chrétient, majd popovot, szerebrovot és szavickaját, a világ második űrhajósnőjét. a progressz 13-16 jelzésű automatikus teherszállító űrhajók négy alkalommal juttattak el hozzájuk utánpótlást. a szaljut-7 két ízben is az űrrepülőter feladatait látta el: fedélzetéről indították utnak az iszkra-2 és iszkra-3 jelzésű, az amatőr rádiózást segítő kis műholdakat.

ml

kül

- 23 -

1983.04.19.

berezovoj és lebegyev mintegy 300 tudományos kísérletet végzett az űrállomáson. ők gyártottak először az ipari termeléséhez hasonló körülmények között értékes félvezetőket olyan minőségben, amilyenben a földön nem lehet őket előállítani. az orvostudományi kutatások szempontjából rendkívül jelentős volt tauria elnevezésű kísérletük, amelynek során földi laboratóriumban elérhetetlen tisztaságú biológiai anyagokat nyertek. népgazdasági szempontból igen eredményes volt erőforráskutatási programjuk, amelynek során több mint huszezer felvételt készítettek a föld felszínéről.

a szaljut-7 március eleje óta a kozmosz-1443 jelzésű mesterséges holddal összekapcsolva kering a föld körül. a szputnyik az újabb expedíciók számára szükséges felszerelést is vitt magával az űrállomásra.

fl/dj ai ng

11.12 190483 2373

-. -

sk0027 1 230 mtik1029 /javítás a mtik 1023-ra/

mexikó -usa

mai mtik 1023 sz. hírünk /mexikó-usa/ 3.bek. 2. sorban a helységnév helyesen:

c o n t a d o r a

áe

11.18 190483 0135

ml

-. -

1983.04.19.

sk0028 4 300 mtik1030

vietnami reagálás

hanoi, 1983. április 19. /mti/ - a thai javaslat figyelemreméltó, de egyoldalú. bangkok jogos biztonsági szempontjai mellett nem veszi figyelembe phnom penh ugyanennyire megalapozott igényét szuverenitása, biztonsága garantálására - olvasható a nhan dan keddi számában. ez a hivatalos vietnami reagálás sziddhi szavetszila thaiföldi külügyminiszter szombaton tett indítványára, hogy a vietnami csapatokat vonják vissza a kambodzsai-thai határtól harminc kilométerre.

a vietnami párt központi lapja pozitív fejleményként értékeli a thai kezdeményezést, amely józanabb hangvételt jelent a mostani általános délkelet-ázsiai légkörben, amelyet egyes jobboldali körök peking által ösztönzött feszültségélező lépései, propagandakampányai jellemeznek. a nhan dan emlékeztet a három indokina-i ország többiben megfogalmazott békekezdeményezésére, a tavaly ho si minh városban tartott hármas külügyminiszteri konferencián kidolgozott, a határ mindkét oldalán biztonsági zóna létesítését előirányzó elképzelésre, a khmer-thai határ békéjét nemzetközi garanciákkal helyreállító javaslatokra. ezeket, írja a lap, „thaiföld mindmáig sajnos nem fogadta el...”, mi több, bizonyos körök thaiföldön kina nyomásának engedve fokozzák a feszültséget a thai-khmer határon, hozzájárulnak, hogy az egyesült államok és kina thaiföldön át fegyvereket, élelmiszert juttasson el a polpotista lázadóknak.

a nhan dan felhívja a figyelmet az összefüggésre a thai-khmer határon történtek és a peking által a vietnami határmenti települések ellen kezdeményezett provokációk között. „délkelet-ázsia közvéleménye egyre világosabban látja az összefüggést, kina szándékait, hogy a kambodzsai-thaiföldi határon a feszültség szításával saját hegemónista, terjeszkedő céljait szolgálja valamennyi, a délkelet-ázsiai területen élő nép rovására, - huzza alá a lap, amely befejezésül megerősíti, a délkelet-ázsiai párbeszéd megindításának alapján olyan kezdeményezések lehetségesek, amelyek mindkét fél biztonságát szavatolják.

dp/dj éb

13.07 190482 2049

Fi

--

1982.04.19.

sk0029 4 230 mtik1031

pozsgay küldöttség

hanoi, 1983. április 19. /mti/ - hanoi tárgyalásait befejezve ho si minh-városba utazott kedden a hazafias népfrent pozsgay imre vezette küldöttsége. a delegációt fogadta le quang dao, a vkp kb titkára. ismertette a vkp ötödik kongresszusa óta eltelt időszak eseményeit, a határozatok végrehajtásának menetét, a gazdasági építőmunka, a honvédelem helyzetét. aláhuzta, hogy a vkp nagy fontosságot tulajdonít a vietnami hazafias frontnak, arra törekedve, hogy nőjön a front szerepe az ország előtt álló feladatok megoldásában. a küldöttség tárgyalta hoang quoc viet-tel, a front elnökével, huynh tan phattal, az elnökség tagjával és nguyen van tien főtitkárral. kölcsönösen tájékoztatták egymást mozgalmuk helyzetéről, kidolgozták a további együttműködés irányelveit. a hazafias népfrent delegációja látogatást tett quang ninh tartományban, ahol találkozott a helyi párt-és hazafias front-vezetőkkel.

dp/hn éb

13.23 190482 0947

--

sk0030 4 230 mtik1032

kina - vietnam - 2.

peking, 1983. április 19. /mti/ - a kínai külügyminisztérium szóvivője kedden a kínai kormány nevében „kemény figyelmeztetést, intézve vietnamhoz, felvetve a „visszavágás jogát, „ „indokoltnak és szükségesnek, nevezte a kínai-vietnami határ mentén folyó kínai tüzérési akciókat. a kínai tömegtájékoztatás szerint a kínai tüzérés a múlt hét vége óta vietnami állásokat lő, s eközben kina vietnamot vádolja a helyzet kiéleződéséért. a szóvivő kedden a thai-kambodzsai határ mentén uralkodó feszültségért is vietnamra hárította a felelősséget. csi huaj-juan megjegyzése annak szólt, hogy az elmúlt napokban kambodzsai fegyveres erők kambodzsai területén fegyveres akciókat hajtottak végre pol-potista és más khmer csoportok ellen, s ehhez a kambodzsai-vietnami szerződéssel összhangban a vietnami erők támogatást nyújtottak.

nc/hn éb

13.26 190482 0880

Fi

--

1982.04.19.

sk0031 4 230 mtik1033

kína-albánia

peking, 1983. április 19. /mti/ - kína a békés egymás mellett élés öt elve alapján albániával is kész fejleszteni az államközi kapcsolatokat, ezen belül is a kereskedelmeket, az egyenlőség, a kölcsönös előnyök szellemében, egymás igényeinek kielégítése céljából, - jelentette ki kedden a kínai külügyminisztérium szóvivője.

a közelmúltban kínai gazdasági delegáció járt albániában. a látogatás tényét kínai tisztségviselők is megerősítették. ez volt az első ilyen jellegű látogatás kína részéről 1978 óta, amikor ideológiai okok és vádaskodások miatt a két ország kereskedelmi kapcsolatai megszakadtak. kína leállította a pénzügyi és katonai segítséget és visszavonta szakembereit a balkáni országból. a most tiranában járt kínai küldöttség nemcsak a kereskedelmi kapcsolatok felújításának lehetőségére felelt meg, szó volt arról is, hogy kína befejezné a kínai segítséggel épült, de 1978-ban abbahagyott beruházásokat és alkatrészeket is szállítana a kínai gyártmányú berendezésekhez.

nc/th éb

13.35 190482 1043

--

sk0032 4 230 mtik1034

román-jugoszláv tárgyalás

bukarest, április 19. /mti/ - bukarestben kedden befejeződtek a magas szintű, hivatalos tárgyalások nicolae ceausescu rkp-főtitkár és mitja ribicsics, a jkszb elnökségének elnöke közt. az utolsó tárgyaláson széleskörű eszmecserét folytattak a kétoldali kapcsolatok bővítéséről és nemzetközi kérdésekről. megállapították, hogy a román-jugoszláv kapcsolatokban eddig elért eredmények, s a két ország gazdasági potenciáljának erősödése kedvező alapot teremtenek a kétoldali együttműködés további bővítéséhez és elmélyítéséhez. hangsúlyozták annak szükségességét, hogy erősödjön és változatosabbá váljon a román-jugoszláv kereskedelmi kapcsolat, a termelési kooperáció és a kétoldali gazdasági csere. ennek érdekében - mutatott rá ceausescu és ribicsics - a két kormánynak és a román-jugoszláv gazdasági együttműködési vegyesbizottságnak megbeszéléseket kell tartania és intézkedéseket kell kidolgoznia.

Fi

1982.04.19.

a román-jugoszláv magas szintű találkozáson megerősítették azt a közös óhajukat, hogy még szorosabban együttműködnek a világpolitikai kérdések megoldása érdekében. közös akciókkal és erőfeszítésekkel töreksenek az enyhülési politika folytatásának elősegítésére, a leszerelés és a béke előmozdítására, a balkáni együttműködés erősítésére.

wa/jp éb

13.39 190482 1298

--

sk0033 4 230 mtik1035

megbízólevél átadás

1983. április 19. /mti/ - dr. turi ferenc, hazánknek a maldiv köztársaságban akkreditált nagykövete átadta megbízólevelét maumun abdul gajum köztársasági elnöknek.

küm/th sj

13.40 190482 0217

--

sk0034 4 230 mtik1036

új izraeli település

damaszkusz, jeruzsálem, 1983. április 19. /mti-taszsz/upi/afp/ - a begin-kormány telepítési politikájának keretében új izraeli települést avattak fel kedden, az ország függetlenségi napján a megszállt ciszjordániában, a körzet legnagyobb városa, nablusz mellett.

a braha nevű kolónia eddig katonai őrállás volt. a hivatalos ceremóniával véglegesnek szánt polgári településsé nyilvánították.

az ünnepség színhelyére nagyszámu izraeli rendőri és katonai erő jelenlétében érkeztek az első telepesek, többségükben a „gus emunim”, /hivók tömbje/ elnevezésű, szélsőségesen jobboldali szervezet tagjai. egyidejűleg a „békét most”, nevű izraeli békemozgalom mintegy nyolcezer híve gyűlt össze, hogy tiltakozzon az

Fi

új település felavatása és a ciszjordánia bekebelezésére irányuló kormánypolitika ellen. ebben a helyzetben - mint az izraeli rádió közölte - david levi izraeli miniszterelnök-helyettes nem vállalkozott eredetileg tervezett beszédének elmondására.

az izraeli kormánykörök minden eszközzel erőltetik a megszállt arab területek benépesítését izraeliekkel, hogy ezzel visszafordíthatatlanná tegyék e területek kisajátításának folyamatát - állapítja meg a taszsz hírgyűjtemény. a begin-kormány a megszállt területek legsűrűbben lakott körzeteire összpontosítja telepítési akcióit, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy a legnagyobb arab városokat az izraeli telepek gyűrűjébe szorítsa, s a helyi lakosságot azok ellenőrzése alá helyezze.

ebben az évben tel-aviv további építkezéseket tervez a megszállt ciszjordánia már meglévő izraeli településein - újabb 20 ezer telepes számára.

te hf sj

13.57 190482 1657

-. -

sk0035 4 230 mtik1038

kína-vietnam

hanoi, 1983. április 19. /mti/ - hétfőn folytatódott a múlt hét szombatján megkezdett kínai határprovokáció-sorozat vietnam ellen. cao bang tartományban kínai területről aknavetővel lőttek több települést, így coc vuon és cuc niu na sai falut. találat ért iskolákat is, gyermekeket sebesítve meg. ha tuyen tartományban, meo vac körzetében szakasznyi kínai katona hatolt be vietnami területre, házakat gyújtottak fel.

a kínai vezetők továbbra is a feszültség élezésének politikáját követik, mutat rá a keddi hanoi külügyminisztériumi jegyzék, aláhuzva, a támadókat megfelelő fogadtatásban részesítették a vietnami védőerők. *Lhogy*

peking határprovokációinak valódi célja: helyreállítani a polpotista bandák súlyosan meggyengült harci szellemét, az őket ért katonai fölmorzsoló csapások után fogytán lévő küzdőszellemet - írja kommentárjában a vietnami néphadsereg lapja, a quan doi nhan dan. ezzel egyúttal ösztönözní szándékoznak a thai reakció elemeit is, demonstrálva, hogy kína állja a szavát és támogatja bangkokot, ha ez utóbbit „vietnami támadás”, érné. peking az állítólag hanoi által

Fi

elkövetett határprovokációkra hivatkozva ki akar bujni a felelősség alól, egyben gátolva a két délkelet-ázsiai csoport, az indokina-i hármak és az asean-országok közötti párbeszéd kifejlődését.

„közvéleményünket éberségre intik azok a kínai megnyilvánulások, amelyek szerint peking kész - ugymond - második leckét adni vietnamnak, - folytatja a lap, figyelmeztetve kínát: ugyanugy vereséget szenvedne egy újabb, az 1979-eshez hasonló agresszió során, mint négy évvel ezelőtt.

„népünk és fegyveres erőink megkettőzött éberséggel, felkészülten néznek szembe a kínai vezetők katonai kalandorpolitikájával. megvédjük szuverenitásunkat, területi egységünket, a nép békés építőmunkájának eredményeit, különösen a határkörzetekben. követeljük a kínai vezetőtől, hogy azonnal hagyjanak föl vietnamellenes bűncselekményeikkel. a kínai népet arra szólítjuk föl: szálljon szembe a vezetés vietnamellenes politikájával, hogy gyorsan helyreállhasson a két nép hagyományos barátsága, - huzza alá a vietnami néphadsereg lapjában megjelent kommentár.

dp/hi ha

14.13 190482 2193

-. -

sk0036 4 230 mtik1039

rövid hírek

szu - fülöp-szigetek

manila, 1983. április 19. /taszsz/ - a fülöp-szigetek nemzetgyűlésének meghívására szovjet parlamenti küldöttség tett hivatalos látogatást manilában. a delegációt, amely április 12-19-e között tartózkodott az országban, ivan kalin, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnökhelyettese vezette. a szovjet vendégeket fogadta ferdinand marcos, a fülöp-szigetek elnöke is.

vietnami szocialista párt

hanoi, 1983. április 19. /taszsz/ - hanoiban ülést tartott a vietnami szocialista párt központi bizottsága. a párt a hazafias fronthoz tartozó három párt egyike. nguyen xien, a központi bizottság főtitkára beszámolójában kiemelte, hogy a vietnami szocialista párt tagjai aktívan hozzájárulnak a szocialista építéshez, a vietnami kommunista párt és a vietnami kormány által kitűzött feladatok végrehajtásához.

Fi

baszkföldi merénylet

mondragon, 1983. április 19. /reuter/afp/upi/ - ketten meghaltak, két személy pedig súlyosan megsérült, kedden reggel a baszkföldi mondragonban egy pokolgép felrobbanásakor. a rendőrség szerint a négy áldozat saját akciójának kárvallója: feltehetően éppen egy parkoló gépkocsiban próbálták elhelyezni a robbanószerkezetet, amely idő előtt működésbe lépett. a robbanás súlyosan megrongálta a közelben lévő többi járművet is.

diáktüntetés

szöul, 1983. április 19. /ap/ - rohamrendőrök könnyfakasztó gránátokkal oszlatták szét kedden a dél-koreai jonszei egyetem tüntető diákjait és többüket őrizetbe vették. a több mint ezer diák az 1960. április 19-i diáktüntetések évfordulójáról kívánt megemlékezni. a diákok huszonhárom évvel ezelőtti megmozdulásai az akkori elnök lemondásához vezettek. a tüntetők demokratikus reformokat, az egyetemek tevékenységének liberalizálását és csontu-hvan elnök lemondását követelték.

pf hf sj

14.20 190482 1859

--

sk0037 4 230 mtik1040

gettófelkelés - megemlékezés

varsó, 1983. április 19. /mti/ - a varsói gettófelkelés 40. évfordulójáról emlékeztek meg kedden a lengyel fővárosban katonai tiszteletadással, a világ sok országából érkezett vendégek részvételével. a gettó hőseinek emlékművénél koszorukat helyezte el a lengyel partizánszövetség, a hazafias nemzeti ujjászűletési mozgalom, valamint a város vezetőinek küldöttsége. koszorut helyeztek el többek között a nemzetközi auschwitz-bizottság, a zsidó világkongresszus és a nácizmus elleni harcosok izraeli szövetségének képviselői.

a varsói belváros közelében álló emlékművet, amelynek talapzatát kedden elborították a megemlékezés virágai, annak idején abból a gránittömbből faragták ki, amelyet a nácik a hitleri győzelem szobrához szereztek be svédországból. az emlékmű alakjai a kétségbeesett helyzetben fegyvert ragadó, gettóba zárt varsói zsidóság hősi küzdelmét érzékeltetik.

Fi

a hitlerista megszállók 1940 végén hozták létre a varsói gettót, amelyben néhány hónap alatt több mint félmillió embert zsúfoltak össze. az éhezés és a járványok következtében másfél év alatt több mint százezer ember halt itt meg, az életben maradtak közül pedig 1942 nyarától 310 ezret hurcoltak el a treblinkai haláltáborba, a gázkamrákba. 1943 tavaszára a gettónak már csak mintegy 60 ezer foglya maradt, akik tudva, hogy őket is ki akarják irtani, a lengyel ellenállási mozgalmak segítségével harcra készültek. az ss és a wehrmacht egységei 1943 április 19-én, husvét vasárnap hajnalán hatoltak be a gettóba, ahol három hétig tartó hősies küzdelmet vívtak ellenük a kezdetlegesen felfegyverzett zsidó harcosok. a náci csapatok az épületeket egyenként felrobbantva tudták csak leverni a felkelést, amelynek során több mint 50 ezer zsidó veszítette életét. az életben maradtakat haláltáborokba szállították, majd az egész gettót a földig rombolták.

a gettófelkelés 40. évfordulójáról megemlékezve lengyelországban hangsúlyozottan kifejezésre jut a második világháborúban oly sokat szenvedett országnak és népének békevágya.

kn/hi ha

14.29 190482 2082

--

sk0038 4 230 mtik1041

wilson-ujságírók

moszkva, 1983. április 19. /mti/ - harold wilson, volt brit miniszterelnök, aki a nagy-britannia-szovjetunió társaság küldöttségének élén tartózkodik a szovjetunióban, kedden ujságírók előtt kijelentette: „a sokoldalú kapcsolatok, a kölcsönösen előnyös kereskedelem fejlesztése növeli a népek és országok közötti megértést, s csökkenti azokat a lehetőségeket, amik egymás nem kielégítő ismeretéből adódhatnak,,.

mint wilson elmondotta, a szovjet intézmények és szervezetek képviselőivel moszkvában és taskentben folytatott megbeszéléseken mindkét részről hangsúlyozták: a különböző szinteken megvalósuló nyílt és baráti párbeszédnek igen nagy jelentőségűek a kölcsönös megértés szempontjából. a volt elnök jónak nevezte a két ország társadalmi személyiségei közötti kapcsolatok bővítésének lehetőségeit, s utalt arra, hogy angliában nem felejtették el a szovjetunió szerepét a második világháborúban, szövetségesi kapcsolatait nagy-britanniával.

L miniszter

Fi

wilson hangsúlyozta a gazdasági kapcsolatok jelentőségét, amelyek a közeledést kell, hogy szolgálják. a két ország közötti ellentétek megvitatása és azok leküzdése nem csak a szovjetunió és nagy-britannia szempontjából, hanem európa és az egész világ békéje szempontjából nagyjelentőségű, - mondotta harold wilson.

kr/jp ha

14.36 190482 1320

--

sk0039 4 230 mtik1042

spd - május 1

bonn, 1983. április 19. /mti/ - a nyugatnémet munkanélküliség csökkentését és a fegyverkezési verseny megfékezését sürgette a német szociáldemokrata párt kedden közzétett május 1-i felhívásában.

az spd állásfoglalása rámutatott, hogy számos jel szerint az nszk gazdasága valóban fellendülőben van, ugyanakkor óvott az olyan reményektől, hogy ez automatikusan a mintegy két és fél milliós munkanélküliség csökkenéséhez vezetne. az spd még azt sem tartja lehetetlennek, hogy átmeneti, idényjellegű csökkenés után a munkanélküliek száma az év végén elérje a három milliót. az spd bírálta a kohle-kormány gazdaságpolitikáját, amely a széles dolgozó rétegek rovására akarja megvalósítani a gazdaság fellendítését.

a szociáldemokrata párt figyelmeztetett rá, hogy a munkanélküliségből nem a hadiipar termelésének fokozásával kell keresni a kiutat. ellenkezőleg, a nemzetközi gazdasági élet működése is nagy mértékben attól függ, hogy sikerül-e gátat vetni a súlyos összegeket felemésztő fegyverkezési versenynek, - hangzott az spd május 1-i felhívása.

fkj/jp ha

14.39 190482 1102

Fc

--

sk0040 4 230 mtik1043

koivisto

helsinki, 1983. április 19. /mti/ - mauno koivisto finn köztársasági elnök hétfő esti televíziós beszédében az európai semleges és el nem kötelezett országok nevében felhívással fordult a madridi konferencia résztvevőjéhez tartalmaz, kiegyensúlyozott és eredményes záródokumentum elfogadása érdekében.

a madridi értekezlet legfontosabb feladata - mondotta - az enyhülés folyamatának biztosítása, az elért eredmények megerősítése. nem szabad megengedni, hogy a konferencia csupán egyes országok érdekét és szándékát tükröző végeredménnyel záruljon.

a finn államelnök rámutatott: az európai biztonsági értekezlet helsinki záróokmánya egyedülálló történelmi dokumentum, mely az aláíró államok számára közös alapot teremtett a politikai, a gazdasági kapcsolatok, az információcsere, az állampolgárok közötti viszony fejlesztésére, a biztonságpolitikai kérdések megtárgyalásához. a dokumentum, amikor az európai biztonsági problémák megoldására törekedett, kiegyensúlyozottan vette figyelembe valamennyi aláíró állam jogait. a helsinki záróokmány következetes végrehajtása megkövetelné a madridi konferencia résztvevőitől, hogy a világ megváltozott körülményei között is keressék azokat az új eszközöket, amelyek a helsinki elhatározott célok közös megvalósítását jelentenék. ezen a téren döntő lépést az európai leszerelési értekezlet összehívása jelentene.

a finn köztársasági elnök beszéde részleteket tartalmazott abból a felhívásból, mely finn kezdeményezésre született, és amelyet a semleges és el nem kötelezett országok diplomáciai úton juttattak el a madridi értekezlet résztvevőjéhez.

gáti/jp ha

14.45 190482 1651

Fc

--

1982.04.19.

sk0041 4 230 mtik1044

ndk - nszk

berlin, 1983. április 19. /mti/ - igen feszültté váltak a két német állam kapcsolatai az elmúlt 48 órában. a nyugatnémet szélsőjobboldal nyomására bonn mind hevesebb támadásokat indít a német demokratikus köztársaság ellen, amelyeknek szemmel látható célja a két német állam között kialakult jószomszédi viszony megrontása.

a lavinát a hirhett springer-sajtó indította el múlt szombaton. ürügyül egy, a közelmúltban bekövetkezett sajnálatos haláleset szolgált: április 10-én szívroham következtében elhunyt egy nyugatnémet tranzitutas a nyugat-berlin határán lévő drewitzi határ-átkelőhelynél.

a jobboldali lapok „tudósításaikban,, öles címek alatt azzal vádaskodtak, hogy az utast „bántalmazták,, az ndk határőrei, és ez okozta halálát.

a képtelen állításra az adn hírügynökség még szombaton cáfolatban reagált: közölte, hogy a springer-sajtó állításai légből kapott hazugságok. az ndk hatóságai a haláleset körülményeiről nyomban tájékoztatták a nyugatnémet felet és a tranzit-megállapodásnak megfelelően - a boncolás után - át is szállították az elhunyt holttestét a német szövetségi köztársaságba.

időközben a kiadott hivatalos nyugatnémet orvosi jelentés is megállapította, hogy a tranzitutassal - a 45 éves rudolf burkerttel - váratlan szívroham végzett.

a rágalomhadjárat szitói azonban - akik között élen járt franz-josef strauss, a bajor csu elnöke - nem nyugodtak bele a hivatalos állásfoglalásokba, hanem egyre erősödő nyomást gyakoroltak a bonni kormányra, hogy a szerintük „nem kellően,, tisztázott ügyet terelje állami szintre, és kérjen részletes magyarázatot a német demokratikus köztársaságtól.

a kampány időzítése - amely egy héttel a haláleset után vette kezdetét - nem véletlenül esett egybe günter mittagnak, az nszep politikai bizottsága tagjának nyugat-németországi látogatásával, hiszen mittag tárgyalásai éppen a két német állam kapcsolatainak elsősorban gazdasági együttműködésének - fejlesztését célozták. /folyt/

bj/jp ha

15.07 190482 2020

Fi

--

1982.04.19.

sk0042 4 230 mtik1045

nszk - ndk -2.

bonn, 1983. április 19. /mti/ - a drewitzi határátkelőhelyen elhunyt nyugatnémet gépkocsivezető ügyét a jelenlegi keresztényliberális koalíció jobbszárnyán elhelyezkedő keresztényszociális unió /csu/ arra akarja felhasználni, hogy megváltoztassa a két német állam eddigi viszonyát - olvasható abban az értékelésben, amelyet a német szociáldemokrata párt adott ki kedden bonnban.

az spd állásfoglalása szerint franz-josef strauss hétfői müncheni sajtóértekezletén arra tett „eltulzott, agresszív kísérletet,, hogy saját koalíciós partnereit, a helmut kohl vezette cdu-t és a hans-dietrich genscher irányította fdp-t „a közvélemény nyomása aló/helyezze,, az ndk irányában eddig folytatott nyugatnémet politika megváltoztatása érdekében.

mivel az új nyugatnémet kormányt alkotó pártok korábbi koalíciós megbeszéléseiken még nem döntöttek a két német állam viszonyára vonatkozó politikai irányvonalokról, strauss most ennek a sajnálatos esetnek a kihasználásában lát lehetőséget agresszív céljainak megvalósítására - hangzott a német szociáldemokrata párt értékelése.

fkj/jp ha

15.10 190482 1126

--

sk0043 4 230 mtik1046

fkp kb ülése - 2

párizs, 1983. április 19. /mti/ - az fkp központi bizottsága ülésének szünetében pierre juquin, a politikai bizottság tagja tájékoztatta az újságírókat a délelőtti tanácskozásról. elmondotta, hogy georges marchais főtitkár kétórás beszámolót tartott. /a beszámoló teljes szövegét a l. humanité csütörtöki száma közli majd/. a főtitkár kiemelte annak fontosságát, hogy teljes mértékben valóra váltsák az 1981-ben vállalt kötelezettségeket, maradéktalanul megvalósítsák az fkp és a szocialista párt között 1981 júniusában kötött megállapodást, amely a kommunisták kormányban való részvételének alapját képezi.

Fi

marchais részletesen elemezte a márciusi községtanácsi választások eredményeit és tanulságait, továbbá a gazdasági és politikai helyzetet. a községtanácsi választások eredményével kapcsolatban megerősítette a politikai bizottság korábbi elemzését, s rámutatott: nem igaz az állítás, hogy az fkp „vesztesként” került ki a választásokból; a párt lényegében megőrizte pozícióit.

marchais szólt a béke és a leszerelés érdekében folytatandó küzdelem fontosságáról, s nagy teret szentelt a fiatalokkal folytatandó párbeszéd, valamint a munkanélküliség elleni küzdelem kérdéseinek is.

az újságírók megkérdezték juquintól, várhatók-e személyi változások a pártvezetésben. juquin kijelentette, hogy a kérdés egyáltalán nem időszerű, hiszen erről a tavalyi pártkongresszus már döntött.

azokkal a találgatásokkal kapcsolatban, hogy az fkp továbbra is részt vesz-e a kormányban, a szóvivő kijelentette: az fkp már többször leszögezte, hogy a kormányban való részvétele nem taktika, nem konjunkturális jellegű, hanem hosszú időre szóló döntés.

ds/jp ha

15.30 190482 1712

-. -

sk0044 4 230 mtik1047

madrid - genscher

bonn, 1983. április 19. /mti/ - a semleges és el nem kötelezett államok kompromisszumos, néhány vonatkozásban még javításra szoruló javaslata alapján a madridi konferencia mihamarabbi befejezésén kell fáradozni és még ebben az esztendőben össze kell hívni az európai leszerelési értekezletet - jelentette ki hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter kedden wuppertalban.

genscher a madridi konferenciával kapcsolatban egyforma jelentőséget tulajdonított az európai biztonság és együttműködés témakörének, valamint az emberi jogok kérdésének. a hivatalos amerikai értékeléssel szemben genscher úgy ítélte meg, hogy az emberi jogok területén madridban elért eredményeket „nem szabad lebecsülni”, a külügyminiszternek a semlegesek javaslatával összefüggésben szorgalmazott „javításai”, azonban egyértelműen erre a kérdésre vonatkoztak. genscher azt az „elvárását”, hangoztatta, hogy a varsói szerződés tagállamai „nyitottak”, lesznek ezekkel a „javításokkal”, kapcsolatban.

Fi

wuppertali beszédének végén genscher még egyszer leszögezte: tekintettel a kelet-nyugati viszony jelenlegi állapotára, minden lehetőséget ki kell használni annak érdekében, hogy megegyezés szülessék madridban.

fkj/jp ha

15.41 190482 1258

-. -

sk0045 4 230 mtik1048

bejrúti-merénylet 2.

bejrút, 1983. április 19. /mti/ - az izraeli rádió reggeli jelentésével ellentétben mégis megtartották kedden natanjában az izraeli-libanoni-amerikai tárgyalások soron következő fordulóját. az egyesült államok így módon demonstrálta, hogy a bejrúti/követség ellen elkövetett hétfői bombamerénylet ellenére kitart reagan elnök libanoni, közel-keleti kezdeményezése mellett. *Lnagy*

a részben rombadől^{nagy} követségen kedden is folytatódtek az erőfeszítések mintegy husz eltűntnek nyilvánított személy felkutatására. a halottak száma eddig 41, a sebesülteké 120.

safik el-vazzan libanoni miniszterelnök közölte, hogy a hatóságok olyan adatok birtokába jutottak, amelyek lehetővé teszik a támadók azonosítását. öt libanoni gyanúsítottat vettek őrizetbe. miután három különböző szervezet is vállalta a felelősséget a merénylet elkövetéséért, valószínű, hogy félrevezető közleményekről van szó.

az asz-szafir című haladó bejrúti lap a kommunista an-nidával együtt izraelt teszi felelőssé a bejrúti merényletért, rámutatva, hogy tel-aviv messzemenően érdekelt a libanoni-amerikai kapcsolatok aláásásában, az izraeli megszálló csapatok kivonásáról folytatott tárgyalások meghiusításában.

mose arensz izraeli hadügyminiszter és jehuda ben meir külügyminiszter-helyettes kedden közvetve megerősítette ezt a vádat, amikor a libanoni kormány „gyengeségét”, tükröző bejrúti merénylettel próbálták igazolni a dél-libanon közvetlen

Fi

ellenőrzésére, az izraeli katonai jelenlét állandósítására vonatkozó tel-aviv-i követeléseket. Jehuda ben Meir minden bizonyíték nélkül azt állította, hogy így vagy úgy a palesztinai felszabadítási szervezetnek is része volt a terrorakció szervezésében. /folyt./

bz/hi ha

15.48 190482 1742

--

sk0046 4 230 mtik1049

bejrúti merénylet - 3.

a falangista al-amal - a keresztény jobboldal vezető politikusaival együtt - az egyesült államok, illetve a libanonban vállalt amerikai szerep ellen irányuló hadüzenetnek minősítette a hétfői merényletet. a lap felszólította a libanoni hatóságokat, hogy az „emberi jogok”, csapdáját elkerülve indítsanak radikális tisztogató kampányt a palesztin menekülttáborokban lévő „terrorista rejtékhelyek”, felszámolására.

valid dzsumblatt, a haladó szocialista párt elnöke a gyilkos akciót elítélve követelte, hogy a bűnösök felkutatásával egyidejűleg vizsgálják meg, ki a felelős nyugat-bejrút biztonságáért, ami „elkallódott”, a multinacionális erők, a rendőrség és a hadsereg nagyszámu osztága között.

„ahelyett, hogy a nasszer-szobrok eltávolításával foglalkoznak, inkább a kelet-bejrútból érkező gépkocsikat és az onnan beszivárgó falangista elemeket kellene ellenőrizniük”, - mutatott rá. az amerikai nagykövetség a főváros nyugati felében van.

bz/hi ha

15.50 190482 1011

--

sk0047 4 230 mtik1050

arafat prágában /1. rész/

szücs gábor, az mti tudósítója jelenti:

prága, 1983. április 19. /mti/ - ismét robbanásveszélyessé vált a libanoni helyzet, mert izrael kiterjeszti katonai tevékenységét a bekaa-völgyben, ahol csapatai közvetlenül néznek szembe a szíriai és a palesztin fegyveres erőkkel - hangoztatta jasszer arafat keddi prágai nemzetközi sajtóértekezletén. arafat emlékeztetett arra, hogy izrael mindezeidig elutasítja csapatainak kivonását libanonból. a bekaa-völgyben kiépített állásainak megerősítésére és azok számának növelésére törekszik, rakétaindító bázisokat, katonai felderítő rendszereket és támaszpontokat épít ki dél-libanonban és katonai repülőteret épít damour körzetében.

a pfsz elnöke utalt arra, hogy az amerikai kongresszus legutóbbi döntése, amellyel újabb hadiszállítmányokat szavazott meg izraelnek, mintha csak buzdítást jelentene a készülő újabb agresszióhoz. a katonai támogatás mellett az egyesült államok minden lehetséges formában politikai, diplomáciai, pénzügyi és gazdasági támogatást ad izraelnek. az imperialista tömegtájékoztatási eszközök ugyanakkor mindent elkövetnek az arab országok egységének megbontására, hogy szembeállítsák őket a palesztinai felszabadítási szervezettel. /folyt./

gr/so ha

15.59 190482 1273

--

sk0048 4 230 mtik1051

g ali

kairó, 1983. április 19. /mti/ - egyiptomot „erős szálak”, fűzik a palesztinai felszabadítási szervezethez, s kapcsolataik állandóak - jelentette ki kairóban butrosz gali külügyi államminiszter. gali, aki újságírók előtt beszélt, azt is mondta, hogy reméli: a pfsz végülis megállapodik jordániával a reagan-tervben meghatározott tárgyalásokon való együttműködésük kérdésében, s hogy a palesztin mozgalom vezetői és husszein király „haladéktalanul”, hozzáláthatnak ennek előkészítéséhez. hozzáfűzte, hogy egyiptomi vélemény szerint meg kell kettőzni a fennálló akadályok elhárítását szolgáló erőfeszítéseket. gali elítélte izrael ciszjordániai telepítéspolitikáját.

Fi

a butrosz gali említette „erős szálak”, márciusban valójában megszakadtak. az el nem kötelezett országok csucsértekezletére való elutazása előtt mubarak elnök élesen elítélte a palesztin vezetést, amiért algiri tanácskozásán felszólította egyiptomot, hogy tagadja meg a camp david-i alkut. egyiptom különösen zokon vette, hogy a palesztin parlament ülése alkalmából elhangzott algiri nyilatkozatok az egyiptomi ellenzéktől kértek ehhez erkölcsi támogatást.

pk/jp ha

16.02 190482 1168

--

sk0049 4 230 mtik1052

arafat prágában /2. rész/

arafat rendkívül veszélyesnek mondta az amerikai egységek libanoni jelenlétét, amit a pfsz határozottan elutasít. mint hozzáfűzte, információi szerint a jelenleg hatezer főnyi kontingens jelentős mértékű növelését tervezik, s így - a hatodik amerikai flottát is beleszámítva - számottevő amerikai bázis alakul ki a földközi-tenger keleti medencéjében.

a pfsz vezetője óvatosan beszélt a palesztin-jordániai viszonyt érintő kérdésekről. mint mondotta, nyilvánvalóak a különbségek a palesztinok és jordániai testvéreik között s ebből adódóan eltérően ítélk meg reagan elnök közel-keleti rendezési tervét. megismételte, hogy a pfsz kész részt venni a közel-keleti válság tartós és igazságos rendezését célzó tárgyalásokon, a fezi csucsértekezleten egyhangulag elfogadott terv alapján. a palesztinai nemzeti tanács ülése azonban elutasította a reagan-tervet, mert az nem tartalmazza a palesztin nép önrendelkezési jogának elismerését.

arafat emlékeztetett, hogy annak idején a pfsz egyetértett az 1977-es szovjet-amerikai közös indítvánnyal, hogy a palesztinok képviselője közös arab küldöttség részeként vegyen részt a béketárgyalásokon. elfogadhatatlan azonban, hogy a pfsz nélkül döntsenek a palesztinok sorsát érintő kérdésekben.

a pfsz vezetője keményen visszautasította a bejrúti amerikai nagykövetségen történt robbanással kapcsolatos kérdést, mivel a palesztinok kivonultak a libanoni fővárosból és így az eset nem tartozik rájuk. /folyt./

gr/so ha

16.14 190482 1517

--

sk0050 4 230 mtik1053

arafat prágában /3. rész/

leszögezte, hogy a palesztinok érdekében állna kairó visszatérése az arab világba, hiszen jelentős erőt képvisel nemcsak a palesztin ügy, hanem az egész közel-keleti térség szempontjából. jelenleg nem folynak tárgyalások, de vannak bizonyos kapcsolatok a pfsz és egyiptom között. tisztán kell látni ebben a kérdésben, hogy hoszni mubarak elnök nem azonosítható szadattal és mi ismerjük a nehézségeit - jelentette ki arafat. kairóban jól ismerik a pfsz egyértelműen elutasító álláspontját a camp david-i külön megállapodásokról. arafat azonban hangsúlyozta, hogy nem véletlenül egyiptomot képviselte a legnépesebb küldöttség az összes arab ország közül a palesztinai nemzeti tanács algiri ülésén - a pfsz érdekelt a kapcsolatok erősítésében az egyiptomi néppel.

arafat fontosnak és sikeresnek nevezte prágai látogatását, amelyen építő és pozitív tárgyalásokat folytatott gustáv husákkal és vasil bilakkal számos nemzetközi kérdéstről, a közel-keleti és a palesztin helyzetről. azt tapasztalta, hogy csehszlovákia minden lehetséges támogatást megad a palesztin nép harcához - mondotta sajtóértekezletén.

jasszer arafat, a pfsz vb elnöke hivatalos baráti látogatását befejezve kedden elutazott prágából.

gr/so ha

16.17 190482 1268

--

sk0051 4 230 mtik1054

madridi találkozó /1.rész/

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1983.április 19./mti/ - az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó madridi találkozó - háromhetes szünet után - kedden felújította munkáját.

a találkozó 8. szakaszának első szónoka ilja hulinsky nagykövet, a csehszlovák küldöttség vezetője volt, aki állást foglalt a találkozó mielőbbi sikeres befejezése mellett. hangsúlyozta, hogy az európai biztonsági folyamat fenntartása, elmélyítése minden résztvevő állam érdeke. a semleges és el nem kötelezett országok

Fi

megújított dokumentum-tervezetről szólva megállapította: „a javaslat kísérlet arra, hogy összegezze az elmúlt több mint két esztendő alatt folytatott beható tárgyalások eredményeit és kompromisszumokat ajánl a még nyitott kérdések áthidalására,„ a módosított tervezet nem tükrözi ugyan eléggé a szocialista országok álláspontját, de „az adott körülmények között az okmány a megállapodás alapja lehet,„.

ezt követően az nszk nagykövete, Jörg Kastl, az egk tiz tagországnak nevében kért szót. mint mondotta, a találkozó most véget ért szünetében tanulmányozták a megújított dokumentumtervezetet. azon a véleményen vannak, hogy „a javaslat értékes hozzájárulás a találkozó sikeres befejezését célzó erőfeszítésekhez,„ bár egyes kérdéseket a tizek még nyitottnak tekintenek és ezekben további tárgyalásokat tartanak szükségesnek. ugyanakkor az egk-országok komolyan akarnak tárgyalni és szükségesnek tartják, hogy ehhez megtalálják az eszmecserék formáit a most kezdődő, döntőnek ígérkező szakaszban. kastl kifejezte reményét, hogy a következő hetekben - bár az utolsó nehézségek jelentősek lehetnek - sor kerül a megállapodásra.

„a semlegesek új tervezete a találkozó befejezésének alapja lehet, bár néhány lényeges pontban nem veszik kellően figyelembe a szocialista országok álláspontját, ezért bizonyos kiigazításokra van szükség,„ - hangsúlyozta anatólij kovaljov külügyminiszterhelyettes. a szovjet küldöttség vezetője felszólalásában határozottan elítélte azokat a kísérleteket, amelyek a találkozó elhúzására irányulnak, majd azt a véleményét hangoztatta, hogy „a madridi találkozáson siker csak akkor érhető el, ha valamennyi résztvevő ország küldöttsége tárgyilagosan és építő szellemben törekszik a megállapodásra,„./folyt/

ky/hi ha

16.26 190482 2355

fi

--

sk0052 4 230 mtik1055

madridi találkozó /2.rész/

a szovjet külügyminiszterhelyettes a következő madridi típusu találkozó színhelyéről szólva emlékeztetett: a szovjetunió támogatja a szocialista országok álláspontját, hogy a konferenciát bukarestben rendezzék meg. /mint ismeretes, a nato-országok brüsszelt javasolják, a semlegesek tervezeteiben pedig bécs szerepel színhelyül/

a szovjet küldöttség vezetője nyomatékkal hangsúlyozta, hogy minden résztvevő állam érdeke a madridi találkozó sikeres befejezése, a helsinki folyamat továbbvitele. „a szovjetunió lehetségesnek tartja a mielőbbi megállapodást madridban, de a lehetőség megvalósítása a résztvevő államok politikai akaratán múlik,„ - mondotta.

végezetül kifejezte a szovjetunió készségét, építő hozzájárulási szándékát ahhoz, hogy a madridi konferencia késedelem nélkül sikeresen fejeződjék be.

az ndk nagykövete, peter steglich felszólalásában rámutatott, hogy az európai fórum rendkívül fontos szakaszába lépett. a feladat most az - mondotta -, hogy a résztvevők közös erőfeszítésével megállapodást érjenek el.

a madridi konferencián a legközelebbi teljes ülésre pénteken kerül sor.

ky/hi ha

16.29 190482 1179

--

sk0053 4 230 mtik1056

andropov — augstein

moszkva, 1983. április 19. /mti/ - jurij andropov, az szkp kb főtitkára kedden moszkvában fogadta rudolf augsteint, a der spiegel című nyugatnémet politikai hetilap kiadóját, a beszélgetésen jelen volt andrej alekszandrov, az szkp kb főtitkárának tanácsadója és leonyid zamjatyin, az szkp kb nemzetközi tájékoztatási osztályának vezetője.

fl/so ha

16.31 190482 0389

--

sk0054 4 230 mtik1057

usa - bejruti robbanás

washington, 1983. április 19. /mti/ - kedden washingtonban bejelentették, hogy a bejruti amerikai nagykövetség őrzésére kirendelt tizenegy katona közül egy életét vesztette a hétfői robbanás következtében. ezen kívül eddig hét amerikai áldozatot, köztük három katonai kiképzőt azonosítottak, s további nyolc amerikai állampolgárt „eltűntként”, tartanak számon.

nicholas veliotis, az amerikai külügyminisztérium közel-keleti ügyekkel foglalkozó államtitkára kedd reggel rámutatott, hogy a katasztrófa nyomán az amerikai diplomácia nem korlátozni, hanem ellenkezőleg, fokozni kívánja tevékenységét a közel-keleten. ez volt a fő tartalma reagan elnök és shultz külügyminiszter nyilatkozatainak is. ugyanakkor amerikai diplomaták magánbeszélgetésekben elismerik, hogy a merénylet nemcsak, hogy nem hozta közelebb a csapatkivonás pillanatát libanonban, hanem izrael kezére játszott a libanoni „biztonsági intézkedések”, azaz az izraeli katonai jelenlét valamilyen módon való fenntartásának követelésében.

br/ge ha

16.42 190482 1062

Nim

--

sk0055 4 230 mtik1058

indiai műhold

uj-delhi, 1983. április 19. /taszsz/ - sikeresen üzemel földkörüli pályáján az rs-d-2 jelzésű indiai műhold, amelyet vasárnap bocsátottak fel slv-3 típusú indiai gyártmányú hordozórakéta segítségével - jelentette az uni nevű indiai hírügynökség.

a műhold összes műszere normálisan működik, a földi követő állomások rendszeresen kapják fedélzetéről a telemetrikus adatokat. a gyümölcsöző szovjet-indiai űrkutatási kapcsolatok keretében korábban szovjet területről, szovjet hordozórakétával bocsátották fel az ariabata valamint a bhaskara-1 és bhaskara-2 indiai műholdakat. jelenleg a szovjet-indiai közös űrutazás előkészületei folynak.

kj hf pi

16.43 190482 0686

sk0056 4 230 mtik1059

ndk-nszk - 3.

berlin, 1983. április 19. /mti/ - straussék követelésére az addig tétovázó helmut kohl szövetségi kancellár lemondta günter mittaggal tervezett találkozóját, majd telefonon felhívta erich honeckert, az ndk államtanácsának elnökét, és szorgalmazta a haláleset körülményeinek „pontos tisztázását”,

a jobboldali sajtó gondoskodott a további municióról. bár a szivinfarktus tényét - a hivatalos orvosi leletek láttán - nem vonta már kétségbe, ragaszkodott a bántalmazás vádjához, és arra hivatkozott, hogy a holttest arcán néhány kisebb sérülést is találtak.

hétfő esti összegező jelentésében az adn hírügynökség - bonni keltezéssel - idézte az ott-tartózkodó günter mittag szavait, az ndk politikus újságírókkal közölte, hogy megbeszélésein szóba került rudolf burkert halála is, amelynek körülményeiről az ndk nyíltan, a valóságnak megfelelően tájékoztatta a nyugatnémet felet, kérte a sajtó képviselőit, hogy ne bocsátkozzanak felelőtlen találgatásokba.

Nim

a hírügynökség ismertette az ndk vámőrségének közleményét is, amely szóvá teszi, hogy illetékes nyugatnémet körökben torzítottan ismertették az ndk közléseit, és a kapcsolatok megromlására törekednek. a közlemény tájékoztat arról, hogy rudolf burkertet és barátját április 10-én 13.30-kor igazoltatták a drewitzi határátkelőhelynél. az igazoltatásra azért került sor, mert háromezer márka értékben különféle árukat csempészték az ndk-ba, amelyeket egy autósárdában adtak át egy ismerősüknek. /folyt./

bj/so ha

16.49 190482 1516

--

sk0057 4 230 mtik1060

ndk-nszk - 4.

mindkettejüket kihallgatták, amikor burkert - 14.40-kor - hirtelen lefordult székéről. zuhanás közben egy fűtőtestnek ütdött, arca kissé megsérült. a 20 perc múlva odaérkezett orvos már csak a halál tényét tudta megállapítani. a halotti levélből és a halottkémiai jelentésből egyértelműen kiderül, hogy burkerttel hirtelen szívroham végzett. az ndk külügyminisztériuma még aznap értesítette az nszk képviselőjét.

a legújabb bonni állásfoglalások azonban arról árulkodnak, hogy az nszk illetékeseinek nincs érdekében az ügy lezárása, és egyre fokozódik az ndk ellen indított hadjárat, amelyben immár a hivatalos nyugatnémet kormányzóvivő, stolze is részt vesz. legutóbbi sajtóértekezletén a szóvivő olyan beállításban ismertette az újságírókkal helmut kohl és erich honecker telefonbeszélgetését, mintha az igazolná a szövetségi kormány ,,fenntartásait,,.

kedd délelőtt megjelentetett újabb sajtóközleményében az adn hírügynökség szóvá teszi, hogy stolze ,,mind terjedelmében, mind tartalmában helyt nem álló módon,, tájékoztatott a két vezető politikus beszélgetéséről, holott ,,egészen pontosan tudja, hogy a sajnálatos halálesetről az ndk időben és korrektül informálta a szövetségi kormányt,,. erre félreérthetetlenül rá is mutatott honecker a telefonbeszélgetésben, ugyanakkor azt is közölte, hogy az ndk illetékes szervei magától értetődően foglalkoznak a dolgok tisztázásával. honecker hangot adott véleményének, hogy ,,ez az igen sajnálatos ügy, amelyben az ndk szervei teljesen végtelenek, nem használható fel a két német állam kapcsolatainak megterhelésére,,.

Nw

ebben az összefüggésben felveti az adn, hogy csupán a kapcsolatok megromlására szolgál a hamis hírek terjesztése. idézi a dpa nyugatnémet hírügynökség jelentését, amely szerint hirszerző tevékenység gyanújával a nyugatnémet hatóságok állítólag letartóztatták günter mittag kíséretének egyik tagját, egy 30 éves férfit, és mittag tiltakozott a letartóztatás ellen. a bökkenő csak az - állapítja meg az adn -, ,,hogy az egész ügy merő kitalálás,,.

az ndk-ellenes nyugatnémet kampány célját a hírügynökség abban látja, hogy a szélsőjobboldal ki akarja kényszeríteni az eddig követett politikai irányvonal megváltoztatását a demokratikus német állammal szemben. a cdu és a csu ki is dolgozott már egy bizalmas okmányt, ám azt még nem egyeztette a koalícióban résztvevő szabaddemokratákkal. a szélsőjobboldal szeretné elérni, hogy az ndk-val szemben ne maradjon meg feltétlenül a politika folytonossága - mutat rá az ndk hírügynöksége.

bj/jp ha

16.58 190482 2565

--

sk0058 4 230 mtik1061

két rövid hír

abe-chnoupek

tokió, 1983. április 19. /mti/- a hivatalos látogatásra tokióba érkezett bohuslav chnoupek csehszlovák külügyminiszter kedden megkezdte tárgyalásait japán kollégájával, abe sintaroval. a megbeszélések középpontjában a kétoldalú kapcsolatokkal, valamint a kelet-nyugati viszonyal, elsősorban a szovjet-amerikai leszerelési tárgyalásokkal összefüggő kérdések álltak. a felek egyetértettek a párbeszéd folytatásának szükségességében. bohuslav chnoupek külügyminiszteri minőségében másodszor tesz látogatást a japán fővárosban. a csehszlovák külügyminiszter előzőleg malaysiában járt.

japán repülőgépek balesete

tokió, 1983. április 19. /upi/- két japán gyártmányú katonai szállító repülőgép zuhant le hétfőn sűrű köd miatt a szigetország középső részén. a baleset következtében kilencen életüket veszítették, öten pedig eltűntek. a két c-1 típusú közepes hatósugarú repülőgép gyakorló repülésen vett részt.

hg hf pi

16.58 190482 0980

sk0059 4 230 mtik1062

urban sajtóértekezlete /1.rész/

varsó, 1983. április 19. /mti/ - a kormány és a püspöki kar között kedvező, tárgyyszerű légkörben folynak a megbeszélések 11. jános pápa júniusi látogatásának programjáról, különféle technikai, szervezési ügyekről. egyelőre azonban nem ismeretes, mikor teszik közzé a végleges, részletes programot - mondotta szokásos keddi nemzetközi sajtóértekezletén jerzy urban, a kormány szóvivője.

egyéb kérdésekre válaszolva a szóvivő megerősítette, hogy lech walesát hétfőn a hatóságok feltartóztatták, amikor gdanskból uton volt varsó felé. felmerült a gyanu, hogy walesa találkozni kíván az illegális „szolidaritás”, ugynevezett ideiglenes koordinációs bizottságával, amely tudvalevőleg rendbontásokat, „ellenfelvonulásokat”, igyekszik szervezni május 1-re. a másik ok, hogy walesának kihallgatásra meg kellett volna jelennie gdanskban, hogy válaszoljon a volt „szolidaritás”, ottani vezetőségének mindaddig tisztázatlan pénzügyeivel kapcsolatos kérdésekre. nincs szó arról, hogy walesa ne hagyhatná el gdanskot, a rendőrségnek azonban feladata, hogy megelőzzön bizonyos nem kívánatos eseményeket - mondotta urban.

hozzátette: ha a földalatti politikai ellenfélnek valóban sikerülne nyugtalanságokat kiprovokálnia május elején, az a pápalátogatás vonatkozásában is bonyolítaná a helyzetet. aligha valószínű azonban, hogy olyan események történjenek, amelyek miatt a látogatást el kellene halasztani, vagy le kellene mondani.

/folyt./

kn/ge ha

17.15 190482 1504

N

--

sk0060 4 230 mtik1063

urban sajtóértekezlete /2.rész/

urban közölte még, hogy a hatóságok vasárnap varsóban őrizetbe vették janusz onyszkiewiczet, a volt „szolidaritás”, országos vezetőségének egykori tagját, mert a közrend megzavarására irányuló tevékenységet folytatott. mint arról időközben a lengyel hírközlő eszközök beszámoltak, az ugynevezett belső ellenzék egyes tagjai néhány száz ember részvételével vasárnap előzetes „ellenünnepséget”, rendeztek a varsói gettófelkelés 40. évfordulója alkalmából. az illegális összejövetelen a szocializmussal szemben ellenséges tartalmu beszédek hangzottak el.

a szerkesztőségek tájékoztatására

urban kitérően válaszolt arra a kérdésre, hogy a pápa látogatása nyomán létrejön-e a diplomáciai kapcsolat lengyelország és a vatikán között. ami a lengyel-izraeli kapcsolatok újrafelvételét illeti, határozottan kijelentette, hogy arra csak akkor kerülhet sor, ha megszűnnek a kapcsolatok felfüggesztését kiváltó okok, vagyis ha izrael kivonul a megszállt arab területekről.

elhangzott egy olyan kérdés, hogy a pfsz-t meghívták-e a gettófelkelés évfordulójának ünnepségeire, vagy felkérték-e a szervezetet, hogy ne vegyen részt a koszorúzásban. a szóvivő erre is kitérően válaszolt, mégpedig oly módon, hogy felsorolta a keddi koszorúzáson résztvevő küldöttségek jelentős részét. urban megtagadta a választ arra a kérdésre, tiltakoztak-e varsói arab nagykövetségek amiatt, hogy a gettófelkelés évfordulójának ünnepségeire cionista szervezeteket is meghívtak.

kn/jp ha

17.18 190482 1570

N

--

sk0061 4 230 mtik1064

mubarak szudánban

kairó, 1983. április 19. /mti/ - hoszni mubarak elnök kedden rövid látogatásra a szudáni fővárosba érkezett és tárgyalásokat folytatott nimeri köztársasági elnökkel. az egyiptomi elnök kíséretében volt kamal hasszan ali miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter, abu gazala hadügyminiszter és butrosz gali külügyi államminiszter is.

mubarak és nimeri tárgyalásán a két ország tervbe vett egyesítésének folyamata, a közel-keleti helyzet, főleg a palesztin probléma, valamint fekete afrika volt a legfontosabb téma - közölték. mubarak feltehetően beszámolt legutóbbi távol-keleti utjának eredményeiről is.

pk/hi ha

17.21 190482 0657

--

sk0062 4 230 mtik1065

esti várható a szerkesztőségek tájékoztatására

budapest, 1983. április 19. /mti/

- izvesztyija-cikk kináról
- ndk-nszk kapcsolatok
- trilaterális bizottság
- csao ce-jiang - ausztrália
- salvador - hadügyminiszter

kj lb pi

17.41 190482 0269

--

sk0063 4 230 mtik1066

ndk - nszk 5.

berlin, 1983. április 19. /mti/ - a német demokratikus köztársaság kormánya kedden élesen tiltakozott a nyugat-németországban kibontakozott uszító hadjárat ellen. a tiltakozást - az adn jelentése szerint - ewald moldt nagykövet adta át bomban, a kancellári hivatalban.

az ndk kormánya követeli, hogy haladéktalanul vessenek véget a kampánynak, amelyet abban érdekelt nyugatnémet körök indítottak rudolf burkert nszk állampolgár elhalálása nyomán.

a nagykövet rámutatott arra, hogy ily módon akarnak hangulatot kelteni a nyugatnémet közvéleményben az ndk ellen, jóllehet az ndk külügyminisztériuma nyomban minden szükséges tájékoztatást megadott az nszk szerveinek.

rudolf burkert halálát „lelkiismeretlenül ürügyül használják fel, hogy tarthatatlan módon meggyanusítsák az ndk illetékes szerveit: ők idézték elő erőszakosan halálát. egyes nyugatnémet lapok még attól a szörnyű állítástól sem riadnak vissza, hogy burkertet megfojtották az ndk-ban, - állapította meg a nagykövet.

a hivatalos nyugatnémet szervek az általuk megtört uszító hadjáratot felelőtlenül arra használják fel - mutat rá tiltakozásában az ndk kormánya -, hogy „megszakítsák, illetve megterheljék a két német állam között zajló megbeszéléseket,„

a nagykövet szóvá tette a hidegháborús szólamok felelevenítését, majd arra figyelmeztetett, hogy a rágalmohadjáratból származó összes következmény annak elindítóit terheli.

bj/so ha

17.41 190482 1469

Nur

--

kül

- 52 -

1982.04.19.

sk0064 4 230 mtik1067

rövid hírek

mccartney

nyugat-berlin, 1983. április 19. /ap/ - paul mccartney, az egykori beatles-együttes volt tagja ellen apasági pert indított egy hamburgi asszony. egy nyugat-berlini bíróság kedden úgy döntött, hogy paul mccartney egyelőre havi 705 márkát köteles fizetni a husz éves bebtina hübersnek, aki a lány anyja szerint mccartney gyereke. az anya által indított per eldöntéséig kell folyósítani ezt az összeget, s ha mccartney apaságát nem bizonyítják be, akkor a pénz visszajár.

nszk—dánia

bonn, 1983. április 19. /mti/ - a nemzetközi helyzet aktuális kérdéseit és a közös piac júniusi stuttgarti csúcstalálkozójaival összefüggő témákat vitatta meg kedden bonnban helmut Kohl nyugatnémet kancellár és poul schlüter dán miniszterelnök, aki félnapos látogatást tett az nszk-ban. a nyugatnémet kancellár tájékoztatta vendégét múlt heti washingtoni tárgyalásairól. poul schlütert hazautazása előtt fogadta karl carstens nyugatnémet államfő is.

mahathir

dacca, 1983. április 19. /upi/ - mahathir mohamed malaysiai miniszterelnök hétfőn négy napos látogatásra bangladesbe érkezett. a látogatás célja elsősorban a kereskedelmi kapcsolatok elmélyítése.

magyar est tokióban

tokió, 1983. április 19. /mti/ - magyar estet rendezett tokió központjában, a ginzán, a japán-magyar baráti társaság és a magyar nagykövetség az aszahi simbun lapkiadó közreműködésével. tanimoto kazujuki professzor, a japán kodály-társaság elnöke tartott előadást a magyar-japán kulturális kapcsolatokról, majd egy japán gyermekkórus magyar szerzők műveit adta elő. ezt magyar rövidfilmek bemutatója követte.

kj fkj pl hf pi

17.48

190482 1665

Nur

..-

kül

- 53 -

1982.04.19.

sk0065 4 230 mtik1068

kína - izvesztyija /1.rész/

moszkva, 1983. április 19. /mti/ - a szovjet-kínai kapcsolatok alakulását, s a szovjetunióval szembeni kínai magatartásnak e kapcsolatokat negatívan befolyásoló vonásait elemzi keddi cikkében az izvesztyija. a terjedelmes cikk leszögezi, hogy a szovjetunió kész aktívan elősegíteni a két ország kapcsolatainak fejlődését, de a szovjet embereknek joguk van ugyanilyen építő magatartást elvárni a kínai fél részéről is.

az izvesztyija emlékeztet rá, hogy a szovjetunióban sohasem tartották normális jelenségnek a két ország közötti elidegenedést. a szovjetunió szavai és tettei mindig is azt bizonyították, hogy kész komoly, becsületes tárgyalásokat folytatni a kapcsolatok normalizálásáról. az szkp kb múlt év novemberében megtartott ülésén jurij andropov főtitkár például kijelentette: „kölsönös jóakarattal, egymás törvényes érdekeinek tiszteletben tartása, a szocializmus és a béke érdekeinek kölcsönös szem előtt tartása esetén helyes döntéseknek kell születniük ott is, ahol különböző okok miatt még nincs meg a kellő bizalom és kölcsönös megértés. ez vonatkozik nagy szomszédunkra, a kínai népköztársaságra is.„ a plénumon hangsúlyt kapott az a megállapítás is, hogy a béke és az enyhülés megőrzésében mindenki egyformán érdekelt, ezért a kapcsolatok normalizálására irányuló készség nem köthető ahhoz a követeléshez, hogy a szovjetunió ezért különféle előzetes engedményeket tegyen a legkülönbözőbb területeken. erre a szovjetunió nem hajlandó.

a szovjetunió több ízben határozottan kinyilvánította, hogy kész kölcsönösen elfogadható megoldást keresni a kínai népköztársasághoz fűződő kapcsolatok normalizálására. szovjet részről arra is rámutattak, hogy megvan a lehetősége a kétoldalu kapcsolatok fokozatos szélesítésének. ezzel kapcsolatban pozitívan értékelhető a két ország moszkvában aláírt, 1983-ra vonatkozó áruforgalmi és fizetési megállapodása, amely a kereskedelmi forgalom növelését irányozza elő, valamint a sport- és a tudományos kapcsolatok viszonylag hosszú szünet utáni felújítása - állapítja meg a cikk. - csupán üdvözölni lehet azokat, a szovjetunióban kellő figyelemmel fogadott hivatalos kínai nyilatkozatokat, amelyekben a szovjetunióval folytatott politikai párbeszédre való készségről esik szó. nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy előfordulnak - s nem is túl ritkán - olyan nyilatkozatok és lépések is, amelyek egyáltalán nem segítik elő a két ország kapcsolatainak normalizálását. /folyt./

fl-kr/ge ha

18.19

190482 2509

Nur

..-

kül

- 54 -

1982.04.19.

sk0066 4 230 mtik1069

kina - izvesztyija /2.rész/

ennek kapcsán az izvesztyija felhívja a figyelmet: a kínai sajtóban megjelent anyagok tanúsága szerint pekingben még nem mondtak le végleg a szovjetellenes magatartásra jellemző módszerek alkalmazásáról, tovább élnek a szovjet-kínai kapcsolatok légkörét mérgező kulturális forradalom szovjetellenes módszerei. a szovjetellenesség azonban soha nem hozott és nem is hozhat hasznot a kínai népnek, ezzel szemben hozzájárulhat ahhoz, hogy az imperialista diplomácia és ideológia politikai manővereiben felhasználja kínát, partnerévé tegye a szovjetuniót, a szocialista közösség ellen vívott harcában. ennek ellenére kínai részről még ma is igen gyakran találkozni a szovjetunió politikáját hamis színben feltüntető, a szovjetunióval szemben barátságtalan politikai és propaganda jellegű megnyilvánulásokkal. a zsenmin zsipao, a kínai kp kb lapja például havonta mintegy 120-140 ilyen jellegű anyagot közöl. /folyt./

fl-kr/ge ha

18.24 190482 0968

-. -

sk0067 4 230 mtik1070

mx - reagan /1. rész/

washington, 1983. április 19. /mti/ - reagan amerikai elnök kedden bejelentette: 100 darab, egyenként tíz atomtöltetet hordozó új, mx-jelzésű interkontinentális ballisztikus rakétát helyeznek el wyoming és nebraska államok területén, a korábbi minuteman hadászati rakéták silóiban. egyúttal megkezdik a „midgetman”, elnevezésű új típusú, egyrobbanófejes hadászati rakéták kifejlesztését.

az amerikai elnök, aki két év alatt már harmadik telepítési tervét terjesztette kedden a kongresszus elé, kijelentette, hogy elérkezettnek látja az időt a cselekvésre. a törvényhozás vezetői előtt tett nyilatkozatában arra hivatkozott, hogy az egyesült államok „nem engedhet meg magának több halasztást”, az összesen hat éve huzódó mx-program végrehajtásában.

a tervezetet reagan azzal ajánlotta a kongresszus figyelmébe, hogy ellentétben a korábbiakkal, ez „egységes támogatást élvez”, a kidolgozásában részt vett szakértők, a pentagon, s a vezérkari főnökök egyesített bizottsága részéről. a valóságban reagan

Nuv

kül

- 55 -

1982.04.19.

kormányának legutóbbi „szoros csomag”, elnevezésű telepítési tervét a vezérkari főnökök egyesített bizottságának öt tagja közül három ellenezte.

a fegyverkezési hajszában új fokozatot jelentő mx-rakéták elfogadtatása fejében reagan fogadkozott, hogy „fáradhatatlanul fog dolgozni a nukleáris stabilitásnak a lehető legalacsonyabb szinten való megvalósításán”. /folyt./

br/so ha

18.27 190482 1441

-. -

sk0068 4 300 mtik1071

salvadori hadügyminiszter

san salvador, 1983. április 19. /mti-ips/ - a felkelők elleni keményebb fellépést régóta sürgető új salvadori hadügyminiszter, carlos vides casanova tábornok kedden bejelentette, hogy „fontos változtatásokat”, fog végrehajtani a fegyveres erők tevékenységében.

vides casanova tábornok nem részletezte, milyen változtatásokat óhajt a hadviselésben, de megfigyelők valószínűnek tartják, hogy megvalósítja azok javaslatait, akik eddig a szélsőjobboldalról bírálva tartották elégtelennek az előző hadügyminiszter tevékenységét.

magana elnök hétfőn nevezte ki új tisztségébe vides casanova tábornokot, aki addig a nemzeti gárda parancsnoka volt. jóllehet ez a fegyveres testület kegyetlen gyilkosságairól ismert, az amerikai kormány, a hónap elején megjelent washingtoni újságcikkek tanúsága szerint, támogatta vides casanova kinevezését, és az előző hadügyminiszter, guillermo garcia tábornok leváltását. garciát ellenfelei azzal vádolták, hogy túlságosan tartózkodóan használja a gerillaellenes hadviselésben az egyesült államok által kiképzett három különleges zászlóalj. a bírálók szerint több kezdeményezésre, „agresszívabb”, fellépésre van szükség a felkelők elleni harcban.

sg lb pi

18.29 190482 1249

Nuv

-. -

sk0069 4 230 mtik1072

mx - reagan /2. rész/

a bejelentés, mint egy fehér házi hivatalos forrás nem sokkal reagan beszédét megelőzően rámutatott, világosan tükrözi az elnöknek a szovjetunióval szembeni konfrontációs nézeteit, amelyek alapján washington „az elszántságot és erőt részesíti előnyben a megbékélés, a rugalmasság és a pragmatizmus helyett,,.

az amerikai törvények értelmében a kongresszusnak 45 nap áll rendelkezésére a nagy horderejű hadászati fegyverkezési döntés megvizsgálására és esetleges elutasítására.

bár a republikánus kormányzat első két tervezete nem jutott át a törvényhozáson, a legújabb telepítési programnak megfigyelők szerint van esélye kongresszusi jóváhagyásra. ennek egyik fő oka, hogy carter és reagan kormánya már eddig is 5 milliárd dollárt ölt bele az mx-rakéták kifejlesztésébe, s a rendszer telepítése olcsóbb, mint amennyibe az amerikai hadászati rakétaerő magvát alkotó minuteman-fegyvertár további korszerűsítése kerülne.

br/so ha

18.30 190482 0984

--

sk0070 4 300 mtik1073

csao ce-jang - hawke

canberra, 1983. április 19. /uj kina/reuter/ - csao ce-jang kínai miniszterelnök kedden canberrában befejezte hivatalos megbeszéléseit robert hawke ausztrál kormányfővel.

a tárgyalások során mind a kínai, mind az ausztrál kormány vezetője elégedetten nyilatkozott a két ország kapcsolatainak fejlődéséről. megállapították, hogy a diplomáciai kapcsolatok 1972-ben történt felvétele óta a két ország együttműködésében jelentős eredmények születtek, de további nagy lehetőségek vannak a kapcsolatok szélesítésére. a megbeszélések végén csao ce-jang pekingi látogatásra hívta meg hawke-ot, aki a meghívást elfogadta.

a mostani tárgyalásokat hawke ausztrál kormányfő konstruktívnak, hasznosnak nevezte és hangsúlyozta, hogy a jövőben is nagy jelentőséget tulajdonítanak a kínához fűződő viszonyoknak.

Nm

csao ce-jang gyümölcsözőnek minősítette canberrai megbeszéléseit. a látogatás befejezésekor tartott sajtóértekezleten a kínai kormányfő nyilatkozott az egyesült államok és hazája viszonyáról is. a kínai-amerikai kapcsolatok nem kielégítőek, újabb és újabb incidensek zavarják meg a viszony fejlődését - állapította meg csao ce-jang, és reményét fejezte ki, hogy reagan elnök felszámolja a kapcsolatok fejlődését gátló akadályokat.

pc lb pi

18.44 190482 1294

--

sk0071 4 230 mtik1074

kina - izvesztyija /3.rész/

a kínai sajtó egyenlőségjelet tesz a szovjetunió politikája és washington agresszív, militarista irányvonala közé, és időről időre olyan anyagokat közöl, amelyek megismétlik az imperialista propagandának a katonai fölény megszerzésére irányuló szovjet törekvésekről terjesztett koholmányait. a pekingi sajtó arról ír, hogy a nyugat elmaradt a fegyverkezés területén, s ezzel gyakorlatilag további militarizálásra ösztönzi az egyesült államokat és a nato országait. a kínai propaganda a nato számára kedvező értelmezésben találja a szovjetunió konstruktív kezdeményezéseit és javaslatait. szembeveti, hogy peking és washington mind a politikai megítélésben, mind pedig a propagandában azonosan közelíti meg az afganisztánnal és kambodzsával kapcsolatos helyzetet. peking szinte szándékosan nem veszi észre, hogy egyre növekszik az a veszély, amelyet az egyesült államok mai kalandorpolitikája szül.

az izvesztyija felhívja a figyelmet arra is, hogy a kínai politikában és propagandában gyakran felhasználják a szovjet hegemonizmusról s a kina ellenes szovjet fenyegetésről szóló tézist. a cikk ugyanakkor leszögezi, hogy a szovjetunió soha nem fenyegette, és ma sem fenyegeti kínát, s nem támaszt vele szemben semmiféle területi, vagy egyéb jellegű követelést, előzetes feltételt. amikor pekingben azt ismételtetik, hogy a szovjetunió feltehetően ki kell küszöbölnie az állítólag a kapcsolatok normalizálásának útjában álló akadályokat, s változtatnia kell kínával kapcsolatos hegemonista magatartásán, akkor ezzel a megalapozatlan kínai igényeket igazoló propagandahátteret kívánják megteremteni. ezt a célt szolgálják azok az utóbbi időben megszorított kínai nyilatkozatok is, amelyek a kapcsolatfejlesztés akadályaként, a kina biztonságát fenyegető veszélyként értelmezik a szovjetunióval, vietnammal, kambodzsával, a mongol népköztársasággal és

Nm

afganisztánnal fenntartott kapcsolatait. e nyilatkozatokban az a törekvés fedezhető fel, hogy a szovjet-kinai kapcsolatokat összekapcsolják harmadik országokat érintő problémákkal, s jogot szerezzenek más országok belügyeibe, illetve ezen országok egymás közötti kapcsolataiba való beavatkozásra.

az izvesztyija rámutat arra is, hogy kínában továbbra is széles körben publikálják, terjesztik a szovjetunióval szembeni területi követelések jogosságát igazolni próbáló, tudományosnak nevezett cikkeket, monográfiákat. /folyt./

fl-kr/ge pi

19.00 190482 2442

--

sk0072 4 230 mtik1075

kína - izvesztyija /4. rész/

az izvesztyija végezetül megállapítja: a szovjetunió normális kapcsolatokra törekszik kínával. csupán elégedettséggel lehet szólni a szovjet-kinai politikai konzultációkon kialakult normális légkörről, s arról a megállapításról, hogy e tárgyalásokat folytathatják. igaz, a konzultációk még nem jutottak elég messzire ahhoz, hogy határozott következtetéseket lehessen levonni belőlük, különösen ami a két ország kapcsolatait érintő fontos kérdéseket illeti. a szovjetunió kész aktívan, s úgy fejleszteni a két ország kapcsolatait, hogy azok szolgálják mindkettőjük érdekeit, s a népek közötti barátság és béke ügyét. a szovjet emberek azonban joggal várnak el ugyanilyen konstruktív magatartást a kínai féltől is.

fl-kr/ge pi

19.04 190482 0773

Nuu

--

sk0073 4 230 mtik1076

cuellar

stockholm, osló 1983. április 19. /taszsz/ - javier pérez de cuellar, az ensz főtitkára skandináviai körútja során kedden a norvég kormány meghívására háromnapos hivatalos látogatásra oslóba érkezett.

utjának előző állomásán, stockholmban kedden beszédet mondott a riksdagban, a svéd parlamentben. az ensz főtitkára nagyra értékelte a svéd kormány és parlament tevékenységét a béke megőrzése és a nemzetközi együttműködés előmozdítása érdekében.

a tervek szerint norvégiai látogatása során javier pérez de cuellar megbeszéléseket folytat kaare willoch kormányfővel és a kormány több tagjával, és fogadja őt v. olaf király is. előzetes információk szerint a megbeszéléseken időszerű nemzetközi kérdéseket vitatnak meg, és áttekintik, milyen szerepet játszhat az ensz ezeknek a kérdéseknek a megoldásában.

ts lb pi

19.05 190482 0851

--

sk0074 4 300 mtik1077

trilaterális bizottság

róma, 1983. április 19. /mti-ap/ - a trilaterális bizottság római ülészakán kedden a fejlődő országok gazdasági helyzetéről volt szó, főként a „segíts magadon...”, elv szellemében.

az egyesült államok, nyugat-európa és japán befolyásos politikusait és üzletembereit tömörítő, amerikai irányítású „háromoldalú”, politikatudományi magántársaság e kérdéssel megbízott munkacsoportja olyan jelentést terjesztett az ülészak elé, amely szerint a fejlődő országoknak „kell viselniük az elsődleges felelősséget saját előrehaladásukért...”

a fejlődő országoknak nyújtandó segélyek kérdését a munkacsoport elsősorban a fejlett tőkésországok szemszögéből nézve, az ő érdekeik fényében vizsgálja. ezt a jelentés így fogalmazta meg: „a trilaterális országok /vagyis a fejlett tőkésországok/ jövője szemponjából lényeges, hogy pozitívan járuljanak hozzá a nemzetközi gazdasági élet olyan irányu változásához, amelyben a fejlődő

Nuu

országok társadalmi és gazdasági fejlődése előrehaladhat, és a lehető legharmonikusabban illeszkedhet bele a világgazdasági rendbe.,,

a trilaterális bizottság, bár a kormányoktól elvileg független „klub”, tagjainak befolyása, hazai pozíciója révén fontos szerepet játszik a tőkésországok kormánypolitikájának alakításában, az amerikai álláspont érvényesítésében. a fejlődő országokról szóló jelentés egyik felelőse például robert mcnamara, volt amerikai hadügyminiszter, majd a világbank egykori elnöke. a keddi ülést követő sajtóértekezletén mcnamara úgy vélekedett, hogy a fejlett tőkésországok gazdasági gondjainak megoldásához, a visszaesésből való kitábaláshoz a fejlődő országok helyzetének javulása is szükséges, hiszen a fejlődő világ a tőkésországok fontos piaca.

sg lb pi

19.12 190482 1765

.-.

sk0075 4 230 mtik1078

rövid hírek

veress

brüsszel, 1983. április 19. /mti/ - a belgiumban tartózkodó veress péter külkereskedelmi minisztert kedden fogadta willy de clerq belga miniszterelnök-helyettes és pénzügyminiszter. megbeszélésükön a magyar-belga gazdasági kapcsolatok időszerű kérdéseit vitatták meg.

kodály-plakett

prága, 1983. április 19. /mti/ - kodály zoltán életművének csehszlovákiai népszerűsítésében, a kodály-módszer alkalmazásában és a magyar-csehszlovák zenei együttműködésben kimagasló érdemeket szerzett csehszlovák zenepedagógusokat tüntették ki kedden prágában a kodály-társaság centenáriumi emléklakettjével. václav holzknecht zenetanár, író és kritikus, milos sádlo, a csehszlovák zeneművészeti akadémia tanára, jeles gondokaművész és alois slozil, a jeseniki zeneiskola tanára részesült az elismerésben. az emlékérmeket a prágai magyar kulturális központban kovács béla nagykövet adta át.

N

sztrájkok görögországban

athén, 1983. április 19. /dpa/ - kedden egy napra beszüntették a munkát a taxisofőrök athénban és pireuszban. adócsökkentést és a viteldíjak emelését követelik. a két városban már második napja nem veszi fel a munkát 4000 kórházi orvos, akik az egészségügyi reform megvalósításának gyorsítását követelik.

ötvenéves a chilei szocialista párt

berlin, 1983. április 19. /adn/ - a chilei szocialista párt megalapításának 50. évfordulója alkalmából nemzetközi sajtóértekezletet tartott berlinben clodomiro almeyda, a párt főtitkára. a párt célja - hangsúlyozta almeyda - az, hogy a kommunistákkal, a radikális párttal, a baloldali forradalmi mozgalommal és a keresztény baloldali párttal együtt olyan erőt alkosson, amely meg tudja dönteni a chilei fasiszta katonai juntát.

etna

catania, 1983. április 19. /ap/ - óránként 3-15 méter a sebessége az etna oldalán hömpölygő lávafolyamnak. közvetlen veszélytől nem kell tartani, a lávafolyam 5 kilométerre van a legközelebbi településtől. a három héttel ezelőtt, 2450 méter magasságban keletkezett új kráterből kiömlő láva 1250 méteres magasságig ereszkedett le.

mp-gf-ti lb pi

19.34 190482 2115

.-.

sk0076 4 300 mtik1079

két közel-keleti hír

ejtan távozása

jeruzsálem, 1983. április 19. /mti-ap/upi/ - rafael ejtan tábornok, az izraeli fegyveres erők vezérkari főnöke kedden átadta hivatalát mose levy altábornagnak. a bejruti vérengzést kivizsgáló izraeli bizottság megállapításai szerint a vezérkari főnököt is felelősség terhelte a palesztin táborokban végrehajtott kegyetlenkedésekért. a bizottság vizsgálata következtében lemondásra kényszerült ariel saron hadügyminiszter és több más magasrangú katonai vezető is. ejtan ügyében - miután áprilisban amúgy is lejárt a megbízatása - eltekintettek a külön büntetéstől.

N

pfsz-iroda helsinki

helsinki, 1983. április 19. /dpa/upi/ - a palesztinai felszabadítási szervezet információs irodát nyithat helsinki - jelentette be kedden a finn külügyminisztérium. észak-európában stockholmban van még tájékoztató irodája a pfsz-nek.

finnország álláspontja a pfsz-szel kapcsolatban nem változik. mi csak államokat és kormányokat részesítünk diplomáciai elismerésben - szögezte le közleményében a finn külügyminisztérium.

pc lb pi

19.46 190482 1102

--

sk0077 4 230 mtik1080

kina-vietnam - 3.

peking, 1983. április 19. /mti/ - az ausztráliában tartózkodó csao ce-jang kínai miniszterelnök keddi canberrai sajtóértekezletén „ellentámadásnak” nevezte a kínai tűzértség akcióit a vietnami-kínai határon. a kínai kormányfő tagadta, hogy „új háború” lenne kína és vietnam között, vagy hogy „kína meg akarná leckéztetni vietnamot”, „ugyanakkor a „helyzet további alakulását”, vietnam állítólagos provokációinak folytatódásától, illetve „a provokációk kiterjedtségétől”, tette függővé.

nc/so pi

20.23 190482 0538

--

sk0078 4 230 mtik1081

rövid hírek

wilson - elutazás

moszkva, 1983. április 19. /taszsz/ - kedden elutazott moszkvából harold wilson, a nagy-britannia-szovjetunió társaság elnöke. a volt brit miniszterelnök a szovjet baráti társaságok szövetsége és a szovjetunió-nagy-britannia társaság meghívására küldöttség élén tartózkodott a szovjetunióban.

marx-kiállítás

moszkva, 1983. április 19. /taszsz/ - karl marx születésének 165. és halálának 100. évfordulója alkalmából „a zseniális gondolkodó, a lánglelkű forradalmár”, címmel kiállítás nyílt a moszkvai állami lenin könyvtárban. több mint 1000 könyvet, albumot, fényképet és rajzot állítottak ki, amelyek karl marx életének fontosabb szakaszait ismertetik.

forradalmi bíróság

kabul, 1983. április 19. /taszsz/ - az afganisztáni nép ellen elkövetett bűnökért 8 embert állítottak különleges forradalmi bíróság elé kabulban. múlt év novemberében halálos áldozatokat követelő robbanások történtek kabulban. a merényletek fő szervezőjét és végrehajtóját halálra, a többi vádlottat különböző időtartamu börtönbüntetésre ítélték.

unesco-tanácskozás

nairobi, 1983. április 19. /ap/upi/ - a leszerelés és a tömegtájékoztatás témakörével foglalkozó nemzetközi szimpózium kezdődött kedden nairobi. az unesco kezdeményezte ötnapos tanácskozáson 18 ország szakértői vesznek részt.

ti lb pi

20.28 190482 1375

--

sk0079 4 230 mtik1082

Lemp pb - kormányelnökség /1. rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

Varsó, 1983. április 19. /mti/ - Lengyelország társadalmi, politikai és gazdasági helyzetéről tanácskozott kedden együttes ülésén a Lemp kb politikai bizottsága és a kormány elnöksége.

megállapították, hogy a helyzet a társadalom túlnyomó többségének akarata nyomán tovább normalizálódik, de az utóbbi időben mind az országon belül, mind annak határain kívül ismét provokatív, rendezavarási szándékok nyilvánulnak meg. közeledik május elseje, a hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom kongresszusa, a győzelem napjának évfordulója, valamint ii. jános pápa tervezett lengyelországi látogatása. a belső szélsőségesek és az őket támogató külföldi központok arra törekednek, hogy megzavarják ezeket az eseményeket, mindenekelőtt a május 1-i ünnepségeket. maguk is tudják, hogy a lengyel belső helyzet stabilizálódása ellenforradalmi számításuk csődjét jelenti, ezért mindenre elszánt kalandorkísérletet tesznek hosszabb ideje nem tapasztalt incidensek előidézésére. ilyen módon akarják fékezni a normalizációs folyamatot, késleltetni a szükségállapot végleges megszüntetését. egyidejűleg arra törekednek, hogy kérdéssé tegyék a pápa látogatásához szükséges feltételeket, amelyeket pedig közös erőfeszítéssel teremtett meg a társadalom, az ország vezetése és a katolikus egyház vezetőinek többsége.

a politikai bizottság és a kormány elnöksége kifejezte azt a mély meggyőződését, hogy a munkásosztály, s valamennyi, Lengyelország érdekeit szem előtt tartó állampolgár felelős magatartást tanúsít ebben a helyzetben. ennek abban kell megnyilvánulnia, hogy az emberek elutasítják a zavargások és veszélyes konfrontáció kirobbanásával fenyegető május 1-i ugynevezett ellenfelvonulásokat. az állami szervek a maguk részéről minden törvényes eszközzel gondoskodnak a rend megőrzéséről. /folyt./

kn/ge pi

20.32 190482 1910

Nuu

--

sk0080 4 230 mtik1083

Lemp pb - kormányelnökség /2. rész/

gazdasági kérdéseket áttekintve úgy értékelték: az első negyedév eredményei arról tanuskodnak, hogy további előrelépés történt, lendületet vesz a reform megvalósítása. a társadalom - mint azt a széleskörű konzultáció bebizonyította - alapjában elfogadja a takarékosági és az inflációellenes programokat. ezeket azonban a különböző szintű vitákon elhangzott javaslatok figyelembe vételével kell végrehajtani, mégpedig a párt szerveinek és szervezeteinek, a munkásönkormányzati szerveknek és a szakszervezeteknek aktív közreműködésével. szükséges az is, hogy az államigazgatási szervek megadják a kellő segítséget a helyi takarékosági programok kidolgozásához és teljesítéséhez. az ülés résztvevői rámutattak: az önköltségek csökkentése, a takarékoság, az ésszerűsítés nem egyszeri akcióként, hanem csakis a gazdálkodás tartós jellemzőjeként képzelhető el.

kn/ge pi

20.34 190482 0924

--

sk0081 4 230 mtik1084

leszerelési bizottság

genf, 1983. április 19. /taszsz/dpa/ - a vegyi fegyverek betiltását előíró nemzetközi konvenció mielőbbi kidolgozását sürgette nguyen tuong, az ensz genfi hivatalának állandó vietnami képviselője. a képviselő a leszerelési bizottság ülésén kifejtette azokat a nézeteket, amelyeket a januárban ho si minh-városban megrendezett nemzetközi szimpózium résztvevői fogalmaztak meg az amerikaiak által a vietnami háboruban használt növényirtó és lombtalanító szerek következményeiről. a vietnami küldött kérte a bizottságot, hogy a lakosság és a környezet ellen bevetett vegyi fegyverek tragikus következményeit bemutató adatokat tekintse újabb érvek az ilyen fegyverek betiltásához. nguyen tuong helyeselte az ensz közgyűlésének második rendkívüli leszerelési ülészakán előterjesztett szovjet tervezetet, amely a vegyi fegyverek betiltásáról szóló konvenció alapvető pontjait tartalmazza.

Nuu

Carl-Magnus Hyltenius, svédország képviselője az űrhadviselés veszélyeire hívta fel a figyelmet, és az űrfegyverek korlátozását elősegítő munkabizottság felállítását javasolta. beszédében követelte, hogy szüntessék be a műhold-elhárító fegyverek fejlesztését.

hg lb pi

20.40 190482 1202

sk0082 4 230 mtik1085

bejrut - cia-tiszt

washington, 1983. április 19. /mti/ - egy magasrangú cia-tiszt is volt a bejruti robbantás amerikai áldozatai között - jelentette be kedden az amerikai külügyminisztérium, a központi hírszerző hivatal kérésére, „

a 49 éves robert clayton ames, a cia közel-keleti és dél-ázsiai elemző irodájának igazgatója volt. bejruti tartózkodásának okáról alan romberg, az amerikai külügyminisztérium szóvivője csak annyit közölt, hogy ames „konzultációkon” vett részt a libanoni fővárosban, amikor a robbantás történt.

ugyancsak sajnálattal jelentette be az amerikai külügyminisztérium egy másik azonosított amerikai áldozat nevét. életét vesztette a hétfői terrorista merénylet alkalmával frank john johnston, a követség gazdasági és kereskedelmi szekciójának első titkára.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

megbízható értesülések szerint nicholas veliotos közel-keleti ügyekkel foglalkozó amerikai külügyminisztériumi államtitkár a közeli napokban bejrutba utazik részint az amerikai holttestek átvétele, részint a nagykövetség további működésével kapcsolatos konzultációk céljából.

br/so pi

20.52 190482 1207

Nur

sk0083 4 230 mtik1086

román-jugoszláv tárgyalás - közlemény /1. rész/

bukarest, 1983. április 19. /mti/ - baráti munkalátogatását befejezve kedden elutazott bukarestből mitja ribicsics, a jkszb elnökségének elnöke, a magas szintű román-jugoszláv tárgyalásról kiadott közös közlemény szerint a felek szükségesnek tartották a kétoldalu gazdasági együttműködés és kereskedelmi csereforgalom további bővítését célzó erőfeszítések fokozását, különösen a hosszú lejáratú kooperáció és a szakosítás terén, ahol még sok feltáratlan lehetőség van.

a kommuniké leszögezi, hogy a felek aggodalmukat fejezték ki a folyamatosan romló nemzetközi helyzet és a világgazdasági válság mélyülése miatt. különös figyelmet szenteltek a balkán-térség biztonsági és együttműködési kérdéseinek. állást foglaltak amellett, hogy hozzák létre a balkáni béke, békés együttműködés nukleáris fegyverektől mentes övezetét, amely mentesülne az atomfegyverekkel való fenyegetéstől és az erőszaktól egyaránt. ezzel kapcsolatban ceausescu és ribicsics kiemelte a földközi-tengeri béke- és együttműködési övezet létrehozásának szükségességét is. /folyt./

wa/so pi

21.46 190482 1131

sk0084 4 230 mtik1087

román-jugoszláv tárgyalás - közlemény /2. rész/

a román-jugoszláv közös közlemény hangsúlyozza a kommunista és munkáspártok együttműködésének fontosságát. ribicsics viszontlátogatásra hívta meg ceausescut, aki a meghívást örömmel elfogadta.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a kommunista és munkáspártokkal való együttműködésnek a függetlenség, a jogegyenlőség, a be nem avatkozás elveire kell épülnie, s tiszteletben kell tartani minden párt felelősségét saját népe és munkásosztálya előtt az önálló politikai irányvonal, stratégia és taktika kidolgozásában. a román-jugoszláv közlemény megerősíti, hogy az rkp és a jkszb demokratikus alapon fejleszteni

Nur

kívánja együttműködését minden kommunista, szocialista, szociáldemokrata párttal, a világ összes haladó és demokratikus erőivel. támogatásukról biztosították a nemzeti felszabadító és antiimperialista erőket. hangsúlyozták az el nem kötelezettek mozgalmának szerepét, a legutóbbi indiai csúcstalálkozó jelentőségét, a belgrádban sorra kerülő unctad-konferencia és az ENSZ fontosságát. a tárgyalás során eszmecserét folytattak a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom, a szocializmus építésének bizonyos problémáiról. hangsúlyozták, hogy a szocializmushoz vezető út és a szocializmus eltérő sajátosságainak figyelembevétele új távlatokat nyit a világszocializmus megerősödésében, gazdagítja a forradalmi elméletet és gyakorlatot. rámutattak arra, hogy a kommunista és munkáspártok közötti nézetkülönbségek - amelyek a különböző pártok és országok fejlődésének eltérő belső és nemzetközi feltételeiből adódnak - nem akadályozhatják az egyenlőségen alapuló együttműködés bővítését és az ezzel kapcsolatos konstruktív párbeszédet.

wa/so pi

21.52 190482 1763

--

sk0085 4 800 mtik1090

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0036-sk0066-ig
budapest, 1983. április 19. /mti/

sk0036 rövid hírek:

manila: szu - fülöp-szigetek
hanoi: vietnami szocialista párt
mondragon: baszkföldi merénylet
szöul: diáktüntetés

sk0037 gettófelkelés - megemlékezés
sk0038 wilson - újságírók
sk0039 spd - május 1.
sk0040 koivisto
sk0041 ndk-nszk - 1.
sk0042 nszk-ndk - 2.
sk0043 fkp kb ülése - 2.
sk0044 madrid - genscher
sk0045 bejruti merénylet - 2.
sk0046 bejruti merénylet - 3.
sk0047 arafat prágában /1. rész/

sk0048 ghali
sk0049 arafat prágában /2. rész/
sk0050 arafat prágában /3. rész/
sk0051 madridi találkozó /1. rész/
sk0052 madridi találkozó /2. rész/
sk0053 andropov-augstein
sk0054 usa - bejruti robbanás
sk0055 indiai műhold
sk0056 ndk-nszk - 3.
sk0057 ndk-nszk - 4.
sk0058 két rövid hír
sk0059 urban sajtóértekezlete /1. rész/
sk0060 urban sajtóértekezlete /2. rész/
sk0061 mubarak szudánban
sk0062 esti várható - a szerkesztőségek tájékoztatására
sk0063 ndk-nszk - 5.
sk0064 rövid hírek:

nyugat-berlin: mccartney
bonn: nszk-dánia
dacca: mahathir
tokió: magyar est tokióban

sk0065 kina - izvesztyija /1. rész/
sk0066 kina - izvesztyija /2. rész/
so/pi

22.04 190482 1615

--

sk0086 4 800 mtik1091

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0067-sk0087-ig
budapest, 1983. április 19. /mti/

sk0067 mx - reagan /1. rész/
sk0068 salvadori hadügyminiszter
sk0069 mx - reagan /2. rész/
sk0070 csao ce-jang-hawke
sk0071 kina - izvesztyija /3. rész/
sk0072 kina - izvesztyija /4. rész/
sk0073 cuellar
sk0074 trilaterális bizottság
sk0075 rövid hírek:

brüsszel: veress

Nin

sk0087 4 800 mtik1089

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0035-ig
budapest, 1983. április 19. /mti/

sk0001 két rövid hír
sk0002 bejrut - magyar festők
sk0003 wagner
sk0004 komputer-csalók
sk0005 usa - bejruti robbanás /1. rész/
sk0006 usa - bejruti robbanás /2. rész/
sk0007 mx
sk0008 pulitzer-díjak
sk0009 bejruti robbanás
sk0010 kissinger - sajtókonferencia/részben kizárólag szerk. táj!/
sk0011 a madridi találkozó
sk0012 abe
sk0013 román-jugoszláv
sk0014 thaiföldi választások
sk0015 kina-vietnam/részben szerk. táj!/
sk0016 salvador - hadügyminiszter
sk0017 ensz - indiai-óceán
sk0018 adelman - pravda
sk0019 művészeti hét rigában
sk0020 rövid hírek:

stockholm: cuellar
tokió: chnoupek
nyugat-berlin: gépeltérítő - ítélet
torinó: vörös brigádok - per

sk0021 mexikó—usa
sk0022 usa - merénylet
sk0023 francia katonapolitika - krasznaja zvezda /1. rész/
sk0024 francia katonapolitika - krasznaja zvezda /2. rész/
sk0025 az fkp kb ülése
sk0026 szaljut-7
sk0027 /mexikó-usa/ javítás sk0021 sz. hirre
sk0028 vietnami reagálás
sk0029 pozsgay küldöttség
sk0030 kina-vietnam - 2.
sk0031 kina-albánia
sk0032 román-jugoszláv tárgyalás
sk0033 megbízólevél-átadás
sk0034 új izraeli település
sk0035 kina-vietnam
so/pi

22.10 190482 1483

--

prága: kodály-plakett
athén: sztrájkok görögországban
berlin: ötvenéves a chilei szocialista párt
catania: etna

sk0076 két közel-keleti hír
sk0077 kina-vietnam - 3.
sk0078 rövid hírek
sk0079 lemp pb-kormányelnökség - 1.
sk0080 lemp pb-kormányelnökség - 2.
sk0081 leszerelési bizottság
sk0082 bejrut - cia tiszt/részben szerk. táj!/
sk0083 román-jugoszláv /1. rész/
sk0084 román-jugoszláv /2. rész//részben szerk. táj!/
sk0085 tartalomjegyzék /1. rész/
sk0086 tartalomjegyzék /2. rész/
sk0087 tartalomjegyzék /3. rész/
so/pi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: németh gyula
éliás béla
szászi julia
heltai andrás
pirityi sándor

- v é g e -

22.05 190482 1597

Nuv

--

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 20.

kül

s z e r d a

sk0001 4 230 mtik1003

heikal könyve

kairó, 1983. április 20. /mti/ - egy londonban megjelenő nagy példányszámu és befolyásos arab nyelvű lap, a szaud-arábiai pénzen kiadott as-sark al-avszat bejelentette, hogy abbahagyja mohamed heikal feltűnést keltett könyvének folytatásos közlését. a könyvet, amely szadat elnök hivatali tevékenységét kritikusan elemzi, egyiptomban betiltották, a tilalmat azonban nemrég érvénytelenítették.

a londoni ujság a „haragos ősz” című könyvet folytatásokban kezdte publikálni, és már az első részlet után közölte, hogy anyagi veszteségeit figyelmen kívül hagyva, „olvasóinak kívánságára”, eltekint a további részek közreadásától. arra hivatkozott, hogy heikal már nem élő személyeket vádol, olyanokat, akik nem tudnak erre válaszolni.

egyiptomban az al ahali, a nemzeti haladó párt hetilapja legutóbbi számában maga is hozzákezdett a heikal-könyv ismertetéséhez. kedden musza szabri, az al-ahbar című kormánylap főszerkesztője, szadat egyik közeli barátja durva kirohanást intézett a baloldali orgánus ellen.

pk/jp ha

06.14 200482 1064

M

--

